

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗ

Τίτλος:

Δημιουργία μιας κοινωνικής επιχείρησης
στην Πάτρα

Όνομα Φοιτήτριας: Ζήση Άννα

Α. Μ. : 14469

Επιβλέπων Καθηγητής: κος Τσουραμάνης Χρήστος

Μάρτιος 2019

ΠΑΤΡΑ

Ευχαριστίες

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένειά μου για την στήριξη και την πολύτιμη στάση της όλα αυτά τα χρόνια των σπουδών μου, και ιδιαιτέρως τους γονείς μου για την δύναμη και την πίστη που μου εμφύσησαν να παλεύω για το καλύτερο.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή μου κύριο Χρήστο Τσουραμάνη για την απεριόριστη βοήθεια που γενναιόδωρα μου παρείχε.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	2
Περιεχόμενα.....	3
Περίληψη	5
Λέξεις-κλειδιά:	5
Εισαγωγή	6
Κεφάλαιο Α΄: Οι Κοινωνικές (Συνεταιριστικές) Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ)	7
1.1 Κοινωνική οικονομία	7
1.2 Κοινωνικές επιχειρήσεις	8
1.3 Ιστορική αναδρομή και πορεία κοινωνικών επιχειρήσεων.....	9
1.4 Κοινωνικές επιχειρήσεις σε Ευρώπη και Ελλάδα	10
1.5 Νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα.....	11
1.6 Οι κύριες κατηγορίες κοινωνικών επιχειρήσεων	12
1.7 Οι αρχές και τα χαρακτηριστικά των κοινωνικών επιχειρήσεων	14
1.8 Τα προβλήματα και οι δυσκολίες μιας Κοιν.Σ.Επ.....	17
1.9 Λόγοι επιλογής ίδρυσης Κοιν.Σ.Επ. από νέους επαγγελματίες	17
Κεφάλαιο Β΄: Η Δημιουργία μιας Κοινωνικής Επιχείρησης	19
2.1 Λόγοι ίδρυσης.....	19
2.2 Προσωπικό και Ωφελούμενοι της επιχείρησης	20
2.3 Χρηματοδότηση κοινωνικής επιχείρησης.....	22
Κεφάλαιο Γ΄: Ιδρύοντας την «Αμβροσία».....	25
3.1 Επιχειρηματικό πλάνο (Business Plan) <i>Αμβροσίας</i>	25
3.2 Σκοπός της κοινωνικής επιχείρησης.....	27
3.3 Χρηματοδότηση <i>Αμβροσίας</i>	27
3.4 Χώρος εγκατάστασης	29
3.5 Πρόσληψη προσωπικού.....	29

3.6 Λειτουργία επιχείρησης	30
3.7 Έσοδα και έξοδα της Αμβροσίας.....	31
3.8 Μειονεκτήματα – πλεονεκτήματα επιχείρησης	32
3.9 Κοινωνικά οφέλη της Κοιν.Σ.Επ. <i>Αμβροσία</i>	33
Συμπεράσματα.....	34
Βιβλιογραφία	36
Παράρτημα	39

Περίληψη

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας αποτελεί η προσέγγιση της κοινωνικής οικονομίας και συγκεκριμένα, η ανάπτυξη του τομέα των κοινωνικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα από νέους επαγγελματίες. Η εξέταση μιας τέτοιας επιχείρησης θα μπει στο μικροσκόπιο καθώς θα αναλυθούν οι θετικοί και ανασταλτικοί παράγοντες δημιουργίας της.

Ως παράδειγμα θα εξετασθεί η ίδρυση μιας *Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης* στα πλαίσια της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας στην περιοχή της Πάτρας. Μετά από την ανάλυση των βασικών σημείων μιας Κοιν.Σ.Επ., θα μελετηθούν τα στάδια για την ίδρυση μιας τέτοιου είδους επιχείρησης βήμα-βήμα, της εικονικής Κοινωνικής Επιχείρησης «*Αμβροσία*», που σκοπό έχει την παραγωγή – προώθηση και σίτιση (με μεσημεριανό πλήρες γεύμα) των μαθητών συγκεκριμένων σχολείων στην Πάτρα στα πλαίσια του προγράμματος της *ολοήμερης απασχόλησης*, μέσα από τα έσοδα που προσλαμβάνει από την «γρήγορη» παροχή σίτισης («take away») με οικονομικούς όρους στον χώρο των εγκαταστάσεών της.

Λέξεις-κλειδιά: Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.), ίδρυση, Πάτρα, ολοήμερα σχολεία, «*Αμβροσία*».

Εισαγωγή

Η κοινωνική οικονομία άρχισε να αναπτύσσεται ιδιαίτερος τις τελευταίες δεκαετίες στα ευρωπαϊκά κυρίως κράτη της Δύσης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, εξάλλου προωθεί τέτοιου είδους ενέργειες μέσω νομοθετικών πλαισίων και προγραμμάτων στήριξης, στοχεύοντας στη θεμελίωση κρατών δικαίου και κοινωνικής φροντίδας. Στην Ελλάδα κάνει αισθητή την εμφάνισή της την τελευταία –κυρίως- δεκαετία, μέσα από τους συνεταιρισμούς και τις κοινωνικές επιχειρήσεις.

Με την οικονομική κρίση που έπληξε την Ελλάδα το 2009, ήρθαν στην επιφάνεια και προβλήματα που ταλάνιζαν εκ των έσω την ελληνική κοινωνία. Η οικογένεια σαν θεσμός κλονίστηκε, μη έχοντας να παράσχει στα μικρότερα μέλη της, τα παιδιά, τα απαραίτητα για την σωστή διαβίωση και ανάπτυξή τους. τα προβλήματα δεν άργησαν να διαφανούν και στο σχολικό περιβάλλον, καθώς σε πολλά σχολεία διαφόρων περιοχών της χώρα σημειώθηκαν αδιαθεσίες μέχρι και λιποθυμίες από τον έλλειψη σωστής διατροφής στα παιδιά. Αρκετοί γονείς, λόγω των έντονων οικονομικών προβλημάτων που προέκυψαν από το 2009 και έπειτα, αδυνατούν για την παροχή πλήρους διατροφικής κάλυψης των παιδιών τους.

Παρατηρώντας την κατάσταση αυτή, τα ιδρυτικά μέλη της κοινωνικής οργάνωσης *Αμβροσία*, όντας κάτοικοι της Πάτρας και οι περισσότεροι -λόγω του επαγγελματικού τους προσανατολισμού- συναναστρεφόμενοι με παιδιά κάτω των 12 ετών, θεώρησαν απαραίτητη την ίδρυση της κοινωνικής αυτής επιχείρησης. Αυτό μαζί με την στήριξη των ευπαθών ομάδων μέσα από την σύσταση της, εξετάζεται στο γενικότερο πλαίσιο της προσπάθειας ίδρυσής της, εκτιμώντας τους θετικούς και τους αρνητικούς παράγοντες εν τη γενέσει της.

Μετά από μία θεωρητική προσέγγιση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων –συμπεριλαμβανομένων των βασικών χαρακτηριστικών και σημείων τους- ακολουθεί η ανάλυση της διαδικασίας ίδρυσης της *Αμβροσίας*, της νεοϊδρυθείσας κοινωνικής επιχείρησης ως παράδειγμα μελέτης. Αξίζει να τονιστεί πως στο *Παράρτημα* της παρούσας εργασίας τίθεται αναλυτικά το επίσημο καταστατικό της νεοϊδρυθείσας κοινωνικής οργάνωσης.

Κεφάλαιο Α΄: Οι Κοινωνικές (Συνεταιριστικές)

Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ)

1.1 Κοινωνική οικονομία

Είναι γεγονός πως η οικονομική κρίση που ταλανίζει την Ελλάδα εδώ και μία περίπου δεκαετία, ανέτρεψε πολλά δεδομένα και στην ελληνική κοινωνία. Η τελευταία επηρεάστηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό και αποσταθεροποιήθηκε, κάνοντας την επιστημονική κοινότητα να μιλά όχι μόνο για οικονομική αλλά και για κοινωνική κρίση. Τα τελευταία αυτά χρόνια, μέσα στη δίνη αυτής της οικονομική και κοινωνικής κρίσης, σε αντιστάθμισμα της αρνητικής κατάστασης που δημιουργούν τέτοιου είδους δεδομένα, συναντάται όλο και πιο έντονα η ανάγκη για οργάνωση και προσφορά για το καλό του κοινωνικού συνόλου.

Το φαινόμενο της οργανωμένης κοινωνικής προσφοράς συνδυαζόμενη με την κοινωνική επιχειρηματικότητα κάνει αισθητή την παρουσία του πλέον μέσα από την προώθηση της *Κοινωνικής Οικονομίας*. Ως *Κοινωνική Οικονομία* ορίζεται ως η οικονομία που επιθυμεί να ισορροπήσει -ως τρίτος τομέας- ανάμεσα στην αγορά (ιδιωτική κυρίως) και στο κράτος (δημόσια) (Ongondo & al.,2013:2604).

Εικόνα 1. Από Defourny και Nyssens (2008).

Πιο συγκεκριμένα, είναι ο κλάδος που επιδιώκει να καλύψει τις ανάγκες της κοινωνίας τονώνοντας και την οικονομία, πράγμα που αδυνατεί να καλύψει ο ιδιωτικός τομέας λόγω χαμηλού κέρδους και υψηλού ρίσκο αλλά και ο δημόσιος ελλείπει των προαπαιτούμενων δημοσιονομικών μέτρων. Έτσι, η Κοινωνική Οικονομία με την παρουσία των μη κερδοσκοπικών οργανισμών και των κοινωνικών επιχειρήσεων προσπαθεί να συμβάλλει στην τόνωση της οικονομίας μιας περιοχής, βοηθώντας -ταυτόχρονα- και στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων της. Έτσι, μέσα από πρακτικές και συνήθως καινοτόμες ιδέες επιδιώκει να αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα που ταλανίζουν την σημερινή κοινωνία, όπως η ένδεια, η πείνα, η εξαθλίωση και ο απομονωτισμός των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων, η συστηματική καταστροφή του περιβάλλοντος, τα φαινόμενα βίας. Η ανάγκη για άμεση αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων έγινε ακόμα πιο επιτακτική στην χώρα μας με την εμφάνιση της οικονομική κρίσης το 2009.

1.2 Κοινωνικές επιχειρήσεις

Ο όρος *κοινωνική επιχείρηση* δημιουργήθηκε στη διεθνή βιβλιογραφία όταν αναγνωρίστηκε πως υπάρχουν οργανισμοί οι οποίοι χρησιμοποιούν και ενεργοποιούνται στην αγορά και στον κόσμο των επιχειρήσεων με σκοπό να αλλάξουν προς το καλύτερο καταστάσεις του κοινωνικού, του πολιτισμικού ή του περιβαλλοντικού τομέα.

Ως κοινωνική επιχείρηση ορίζεται μία επιχείρηση με διπλό εξαρχής σκοπό. Σκοπός της, λοιπόν, είναι η παραγωγή-παροχή-πώληση αγαθών ή/και υπηρεσιών ώστε με τα έσοδά της να είναι οικονομικά βιώσιμη, αλλά και με απώτερο σκοπό της την ταυτόχρονη τόνωση- ανάπτυξη του κοινωνικού- περιβαλλοντικού- πολιτισμικού τομέα (Daya, 2014: 120-121). Οι κατάλληλοι οικονομικοί χειρισμοί είναι απαραίτητοι ώστε μια κοινωνική επιχείρηση να συνεχίζει μέσω της λειτουργίας της να διατηρεί το κοινωνικό της προφίλ αλλά ταυτόχρονα να καθίσταται και ικανή να επιβιώσει οικονομικά και να αναπτυχθεί περαιτέρω.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις εκπορεύονται από πρωτοβουλίες που -ως κύριο σκοπό τους- έχουν την ευημερία του κοινωνικού συνόλου. Επιδιώκοντας να ωφελήσουν

κοινωνικά και οικονομικά την κοινωνία, συνήθως παρέχουν απασχόληση σε μέλη της κοινότητας που το έχουν ανάγκη για την επιβίωσή τους και σε συνδυασμό με την παροχή βοήθειας σε κοινωνικά ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού διαφαίνεται η «κυκλική» επίδρασή τους στην κοινωνία (Mitchell, 1998).

1.3 Ιστορική αναδρομή και πορεία κοινωνικών επιχειρήσεων

Η πορεία της κοινωνικής επιχείρησης ακόμη και ως καινοτόμος ιδέα έχει μακρά ιστορία στον χώρο της οικονομία. Με διαφορετικές ονομασίες στο πέρασμα του χρόνου, αρκετές δεκαετίες νωρίτερα υπήρχαν επιχειρήσεις που επεδίωκαν να προσφέρουν το κοινωνικό σύνολο, όντας απαγκιστρωμένες οικονομικά από τους δημόσιους αλλά και τους ιδιωτικούς φορείς χρηματοδότησης, όντας αυτόνομες ως μέρος και μέλος της κοινότητας και της κοινωνίας εν γένει.

Αυτή ήταν η γενεσιουργός ώθηση της κοινωνικής οικονομίας. Όταν το 1978 περίπου, στην Αγγλία, απαντάται για πρώτη φορά ο όρος κοινωνική οικονομία και κοινωνική επιχείρηση, ο Bill Drayton στηρίζεται στον εμπνευστή των όρων αυτών Freer Spierckley για να αναπτύξει την κοινωνική επιχειρηματικότητα, το βασικό θεμέλιο της κοινωνικής οικονομίας (Μυλωνίδης, 2007). Η προσπάθεια αυτή διαφαίνεται και σε άλλες χώρες της Ευρώπης την δεκαετία του 1980, όπως στην Ιταλία. Στην γείτονα χώρα έγινε προσπάθεια να λειτουργήσει το πρόγραμμα «Κοινωνικοί Συνεργάτες», σύμφωνα με το οποίο τα μέλη του (με διανοητικά ή αναπηρικά προβλήματα υγείας), είχαν το δικαίωμα εργασίας στο διάστημα ανάρρωσής τους, βάσει νομοθεσίας.

Βέβαια, ο όρος του κοινωνικού συνεργάτη ή κοινωνικού εργαζόμενου ή κοινωνικού μέλους πρωτοεμφανίζεται με την έννοια που γνωρίζουμε σήμερα το έτος 1993, σχετιζόμενος με τον κλάδο της υγείας και της κοινωνικής προσφοράς σε αυτόν (Savio & Rhigetti, 1993). Η προσπάθεια αυτή πήρε διαστάσεις, διευρύνοντας τους τομείς ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας όχι μόνο στην Ιταλία αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη.

1.4 Κοινωνικές επιχειρήσεις σε Ευρώπη και Ελλάδα

Όπως διαφαίνεται ήδη από την προηγούμενη δεκαετία, πριν δηλαδή και από την οικονομική κρίση του 2009, ο τρίτος τομέας στην Ευρώπη συνεχώς αναπτύσσεται ενώ, ταυτόχρονα, αυξάνεται και το ενδιαφέρον για τις «μη συμβατικές επιχειρηματικές δυναμικές». Συνδυάζοντας τα δύο αυτά προαναφερθέντα απορρέει το συμπέρασμα πως η αύξηση των κατάλληλων ευκαιριών και των προκλήσεων τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη είναι ένας σημαντικός παράγοντας για το εύφορο έδαφος που υφίσταται για την ίδρυση νέων και πολλών κοινωνικών επιχειρήσεων (Nyssens, 2006).

Οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες φαίνεται πως, μέσω των Κοιν.Σ.Επ. τους, κάνουν προσπάθεια για την ενσωμάτωση των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων και των ανέργων, κυρίως, στον εργασιακό τομέα και γενικότερα στους ενεργούς παραγωγικούς κλάδους, κάνοντας έτσι ευκολότερη την ενσωμάτωση τους στο κοινωνικό σύνολο γενικότερα. Την τελευταία δεκαετία η Ευρωπαϊκή Ένωση γίνονται προσπάθειες δημιουργίας Κοιν.Σ.Επ. με στόχο την τόνωση αγοράς εργασίας υποστηρίζοντας πρώτα τις γυναίκες. Επιπλέον, διακριτή είναι και η προσπάθεια εξάλειψης των φυλετικών διακρίσεων μέσω της αρωγής των Κοιν.Σ.Επ., ειδικά στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ωστόσο, διαφαίνεται πως η κατανομή όσον αφορά την ίδρυση και λειτουργία κοινωνικών επιχειρήσεων δεν είναι τόσο ίση, καθώς κάποιες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι σαφέστατα πιο ενεργές, όπως για παράδειγμα η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, (2011), το 1/10 των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων (εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης) αναφέρονται ως κοινωνικές και εργάζονται σε σύνολο περίπου 11 εκατομμύρια απασχολούμενοι. Άξια λόγου είναι και τα στοιχεία που προκύπτουν και αφορούν την κοινωνική οικονομία. Σύμφωνα με αυτά, το 10% των νέων θέσεων εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση σχετίζονται με νέες δραστηριότητες σε κοινωνικές επιχειρήσεις την τελευταία δεκαετία. Τα δεδομένα αυτά είναι ενθαρρυντικά και φανερώνουν την ραγδαία αύξηση που έχει η κοινωνική οικονομία σταθερά στην Ευρώπη.

Στην Ελλάδα, η κατάσταση στον χώρο της κοινωνικής οικονομίας άλλαξε φύρδην με την έκρηξη της οικονομικής κρίσης το 2009. Οι μειώσεις των εισοδημάτων είχα καταστροφικά αποτελέσματα για την ελληνική κοινωνία, η οποία έσπευσε να προστατευθεί μετά το σοκ. Ο οικονομικός μαρασμός επεκτάθηκε και σε άλλους τομείς μετατρέπόμενος και σε κοινωνικό. Εδώ είναι που η κοινωνική οικονομία υπήρξε σανίδα σωτηρίας. Η αλληλοβοήθεια και ο εθελοντισμός διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο και αποτράπηκαν φαινόμενα πείνας και αθλιότητας σε ακόμη πιο έντονο βαθμό από ότι υπήρξαν.

Σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, εδώ και μία δεκαετία ο αριθμός των κοινωνικών επιχειρήσεων αυξήθηκε ραγδαία. Αυτό είναι άμεση απόρροια των χαμηλών εισοδημάτων και του γενικότερου πλήγματος που δέχθηκαν τα δημοσιονομικά της χώρας αλλά και η οικονομία στην ιδιωτική αγορά. Η συνεχής και σταθερή αύξηση των κοινωνικών επιχειρήσεων τα τελευταία χρόνια φανερώνει πως όλο και περισσότεροι νέοι επαγγελματίες επιχειρούν αυτό το διάβημα.

Μέχρι το 2014, σύμφωνα με τα στοιχεία που δόθηκαν στο Συνέδριο για την *Κοινωνική Επιχειρηματικότητα στην Θεσσαλονίκη (2014)*¹, Στην Πάτρα για παράδειγμα, το 2013 λειτούργησε για πρώτη φορά η Κοιν.Σ.Επ. *Κοινωνικό Φροντιστήριο Αχαΐας*, με σκοπό την ενισχυτική διδασκαλία σε σχολεία της Β' βαθμιας Εκπαίδευσης.

1.5 Νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα

Στην χώρα μας, μία πρώτη εμφάνιση μορφών συνεταιριστικών οργανισμών εμφανίζεται τη δεκαετία του 1980, όπου και κάνουν αισθητή την παρουσία τους οι αγροτικοί αλλά και οι αστικοί συνεταιρισμοί. Οι νόμοι ν.1541/1985 και ν.1667/1986 προφυλάσσουν και οριοθετούν νομικά το πλαίσιο των συνεταιρισμών. Από τη δεκαετία του 2000, λόγω της εμφάνισης των πρώτων κοινωνικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, τίθεται απαιτητική η ανάγκη για δημιουργία νομοθετικού πλαισίου όπου να τις κατοχυρώνει και να τις προστατεύει στην σύγχρονη αγορά.

¹ <https://www.blod.gr/lectures/koinoniki-epiheirimatikotita-sti-thessaloniki-stohoi-programmatos-tis-y-po-systasi-anaptyksiakis-sympraksis-doskokem/>

Οι μέχρι τώρα προσπάθειες ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα είναι αξιοσημείωτες αλλά χωρίς ποτέ να φτάσουν σε ικανοποιητικό επίπεδο. Στην χώρα μας, οι κοινωνικές επιχειρήσεις, γνωστές ως *Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις* (Κοιν.Σ.Επ.) έλαβαν πλήρη νομική ισχύ και μορφή το 2011 με τον νόμο ν.4019/2011 (ΦΕΚ 216/30-9-11). Συγκεκριμένα, ο νόμος αυτός ορίζει τα περί κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας, θεωρώντας, επίσημα πλέον, τις *Κοιν.Σ.Επ.* φορείς κοινωνικής οικονομίας. Εκεί αναφέρονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία που απαιτούνται για την ίδρυση και την σωστή λειτουργία τους². Τον Οκτώβριο του 2016, ψηφίζεται συμπληρωματικός νόμος, και συγκεκριμένα ο ν. 4430/2016, ο οποίος κάνει αναφορά στην *Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία*.

1.6 Οι κύριες κατηγορίες κοινωνικών επιχειρήσεων

Έχοντας βασιστεί στα στοιχεία και τις πληροφορίες που παρέχονται στον επίσημο ιστότοπο³ Διαβουλεύσεων για την Κοινωνική Οικονομία και Επιχειρηματικότητα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθώς και από την επίσημη ιστοσελίδα⁴ των Κοιν.Σ.Επ. Στην Ελλάδα, οι Κοιν.Σ.Επ. χωρίζονται σε τρεις (3) βασικές κατηγορίες: *της ένταξης(και των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού), της κοινωνικής φροντίδας και σε αυτή του Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού*. Αναλυτικότερα:

1. *Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης*: Πρόκειται για τις κοινωνικές επιχειρήσεις που σχετίζονται με τις *Ευπαθείς Ομάδες Πληθυσμού*. Οι Κοιν.Σ.Επ., οι οποίες ανήκουν σε αυτή την κατηγορία, ασχολούνται με την οικονομική ένταξη αλλά κυρίως με την ένταξη των ατόμων αυτών στην κοινωνία. Για την σύσταση αυτής της κατηγορίας Κοιν.Σ.Επ. χρειάζονται επτά (7) ιδρυτικά μέλη.

² <http://www.opengov.gr/minlab/?p=1764>

³ <http://www.opengov.gr/minlab/?p=1764>

⁴ <http://koinsep.org/%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CE%BF%CE%B9-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD-%CF%83-%CE%B5%CF%80/>

Αξίζει να σημειωθεί πως, βάσει νομοθεσίας, οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού κατηγοριοποιούνται σε : i) *ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και ii) ειδικές ομάδες πληθυσμού. Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού* είναι αυτές που οι ένταξή τους στην κοινωνία βρίσκει εμπόδια λόγω σωματικών ή ψυχικών προβλημάτων υγείας ή συμπεριφοράς. Σε αυτές τις ομάδες ανήκουν τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ), τα απεξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες, οι αποφυλακισθέντες κ. ά. Σε αυτές τις Κοιν.Σ.Επ., το 40% των εργαζομένων τους είναι αναγκαίο από την ελληνική νομοθεσία να ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού.

Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού θεωρούνται οι ομάδες οι οποίες είναι σε μειονεκτικότερη θέση σχετικά με την «ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας, από οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά αίτια⁵». Εδώ κατατάσσονται οι άνεργοι που είναι νέοι, γυναίκες και οι άνω των 50 ετών, οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, οι αναλφάβητοι, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι κάτοικοι απομακρυσμένων ορεινών και νησιωτικών περιοχών, τα άτομα με γλωσσικές ή πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, οι πρόσφυγες και οι μετανάστες κ.ά.

2. Οι *Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας* είναι οι Κοιν.Σ.Επ, οι οποίες ασχολούνται με την «παραγωγή και παροχή αγαθών και υπηρεσιών υγείας – πρόνοιας για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού⁶». Τέτοιες ομάδες νοούνται οι μεγαλύτερης ηλικίας άνθρωποι, τα βρέφη, οι γυναίκες, τα παιδιά έως 12 ετών, τα άτομα με συγκεκριμένες αναπηρίες που δεν εντάσσονται στην προηγούμενη κατηγορία καθώς και οι χρόνια ασθενείς. Για την σύσταση αυτής της κατηγορίας Κοιν.Σ.Επ. χρειάζονται πέντε (5) ιδρυτικά μέλη.

3. Οι *Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού* είναι η τρίτη κατηγορία των Κοιν.Σ.Επ. Οι συγκεκριμένες

⁵ <http://www.opengov.gr/minlab/?p=1764>

⁶ <http://www.opengov.gr/minlab/?p=1764>

σχετίζονται με την συλλογικότητα. Δηλαδή, παράγουν προϊόντα και υπηρεσίες μέσω των οποίων προάγουν την συλλογικότητα σε τομείς όπως η εκπαίδευση και ο πολιτισμός, το περιβάλλον και η οικολογία, η αξιοποίηση τοπικών προϊόντων αλλά και η διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων καθώς και οι παροχές κοινής ωφέλειας, κ.ά. Αυτές έχουν ως κύριο μέλημα την προαγωγή του τοπικού και συλλογικού συμφέροντος, έχοντας βέβαια ως κύριο σκοπό «την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης⁷».

1.7 Οι αρχές και τα χαρακτηριστικά των κοινωνικών επιχειρήσεων

Οι αρχές μιας Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να διακριθούν, όπως γίνεται κατανοητό από τα παραπάνω, για τον κοινωνικό τους χαρακτήρα καθώς αυτό οδηγεί και στον τελικό σκοπό της. Οι βασικές αρχές της στηρίζονται (Mertens, 1999) :

- Πρωταρχική προτεραιότητά της δεν είναι το κέρδος αλλά η εξυπηρέτηση της κοινότητας και των μελών της από κοινωνικής πλευράς, συνδυάζοντας τα μέλη του κοινού συμφέροντος με την κοινωνική χρήση πλεονασμάτων για την επίτευξη των κοινωνικών του στόχων, δίνοντας έτσι προτεραιότητα στο άτομο και όχι στο κεφάλαιο.
- Η Διοίκηση της (για την οποία θα γίνει αναλυτικότερα λόγος σε επόμενη ενότητα) λειτουργεί και αποφασίζει με αυτονομία, με εθελούσιο ανοιχτό σύστημα συμμετοχής πολιτών
- Βασική αρχή των κοινωνικών επιχειρήσεων είναι η διαχείριση και ανεξαρτησία από τις δημόσιες αρχές.
- Όσον αφορά τη διανομή εσόδων, προτεραιότητα δίνεται στην κάλυψη των αναγκών των απασχολουμένων και των μελών της Κοιν.Σ.Επ. και έπειτα στην ανάπτυξη και διεύρυνση του κεφαλαίου της.

⁷<http://koinsep.org/%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CE%BF%CE%B9-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD-%CF%83-%CE%B5%CF%80/>

- Μία Κοιν.Σ.Επ. συμβάλλει στην προάσπιση αρχών αλληλεγγύης και υπευθυνότητας.

Άρα, μία κοινωνική επιχείρηση για να είναι αποτελεσματική καλείται να διαθέτει αμεσότητα και προσαρμοστικότητα, στοιχεία που τη διαφοροποιούν από τον δημόσιο τομέα, ο οποίος σε πολλές περιπτώσεις χαρακτηρίζεται από γραφειοκρατική «ακαμψία» και νωθρότητα. Αλλά και από την άλλη πλευρά, ο ανταγωνισμός –που επικρατεί στον ιδιωτικό κυρίως τομέα- δεν επηρεάζει τις κοινωνικές επιχειρήσεις, δίνοντας ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στην έννοια της προσφοράς και της ευημερίας του κοινωνικού συνόλου⁸.

Το σημείο που οι κοινωνικές επιχειρήσεις διαφέρουν από τις υπόλοιπες είναι πως έχουν μεν την ίδια παραγωγική-επιχειρηματική συμπεριφορά αλλά ταυτόχρονα χαρακτηρίζονται από την αίσθηση της προσφοράς και του εθελοντισμού. Όσον αφορά τα βασικά χαρακτηριστικά με τα οποία γίνεται αναγνωρίσιμη μία Κοιν.Σ.Επ.

⁸<https://volvipress.gr/%CE%B7%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%AE%CF%84%CF%89%CE%BD%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%83%CE%B5%CF%80%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80/>

αυτά υπάγονται σε δύο ευρύτερες κατηγορίες: στα χαρακτηριστικά κοινωνικού χαρακτήρα και σε αυτά του οικονομικού. Σύμφωνα με το EMES (*L'émergence des entreprises sociales en Europe, 1996-1999*):

στα οικονομικά χαρακτηριστικά περιλαμβάνονται:

1. Η δραστηριοποίησή τους στη αγορά της οικονομίας.
2. Μέσω της πώλησης αγαθών εξασφαλίζεται η οικονομική τους βιωσιμότητα
3. Υπάρχει πάντα και το επενδυτικό ρίσκο που σχετίζεται άμεσα με την εύρεση οικονομικών πόρων και την επίτευξη κερδών
4. Οι απασχολούμενή του παράγουν αμειβόμενη εργασία
5. Προσαρμοστικότητα και ευελιξία σύμφωνα με το πνεύμα της αγοράς κ.ά.

Στα κοινωνικά χαρακτηριστικά περιλαμβάνονται:

1. Ο συμμετοχικός και/ ή εθελοντικός χαρακτήρας
2. Τα έσοδα και τα πλεονάσματα δεν χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη προσωπικού κέρδους αλλά για την δημιουργία κοινοτικού
3. Οι αποφάσεις λαμβάνονται, ως επί των πλείστον, με δημοκρατικό τρόπο και με δημοκρατικές διαδικασίες. Συγκεκριμένα, Οι λήψεις των αποφάσεων γίνονται με δημοκρατικά μέσα, καθώς το κάθε μέλος του Διοικητικού της Συμβουλίου κατέχει μία ισότιμη με τα υπόλοιπα μέλη ψήφο
4. Τίθεται ως προτεραιότητα το κοινό κοινωνικό συμφέρον και η προσφορά στο κοινωνικό σύνολο
5. Θέτει ως προτεραιότητα στην απασχόληση τα άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού κ. ά.

1.8 Τα προβλήματα και οι δυσκολίες μιας Κοιν.Σ.Επ

Η ανάπτυξη των Κοιν.Σ.Επ. αναπτύσσεται με σχετικά γρήγορους ρυθμούς. Παρόλα αυτά, ακόμα, κωλύεται από πολλά προβλήματα που σχεδόν στο σύνολο τους τις εμποδίζουν να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν. Μετά την νομοθεσία του 2011 και του 2016, εξαλείφθηκε το κυριότερο πρόβλημα που ήταν η απουσία του απαραίτητου νομικού αλλά και φορολογικού πλαισίου στήριξης. Ωστόσο, παρέμεινε το πρόβλημα της ελλιπούς χρηματοδότησης και των μη επαρκών στρατηγικών πλαισίων για την πρόωθηση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας για την κοινωνική οικονομία.

Επιπροσθέτως, από την έρευνα για την παρούσα εργασία έγινε αντιληπτό πως η κοινωνική οικονομία παραμένει ακόμη σε περιορισμένα επίπεδα καθώς αντιμετωπίζει τη δυσπιστία των τοπικών κοινωνιών λόγω των μη επαρκών ενημερώσεων του κοινωνικού συνόλου για το εν δυνάμει έργο τους αλλά και του περιορισμένου ενδιαφέροντος για συνεργασία με τους τοπικούς φορείς –είτε ιδιωτικούς, είτε δημοσίους-.

1.9 Λόγοι επιλογής ίδρυσης Κοιν.Σ.Επ. από νέους επαγγελματίες

Σύμφωνα με τον Dees (2001), οι επαγγελματίες που επιλέγουν να ασχοληθούν με τις κοινωνικές επιχειρήσεις μπορούν και να ονομαστούν «φορείς κοινωνικών αλλαγών». Έχουν γίνει πολλές αναλύσεις και έρευνες όσον αφορά το προφίλ αυτού του τύπου επαγγελματία. Φαίνεται πως παίζει σημαντικό ρόλο το φύλο και η ηλικία καθώς και ο βαθμός που το άτομο είναι κοινωνικά ευαισθητοποιημένο. Οι νεότερες ηλικίες ανδρών είναι αυτοί που επιλέγουν τον τομέα της κοινωνικής οικονομίας. Συνήθως ψυχολογικοί παράγοντες οδηγούν στην ίδρυση μίας Κοιν.Σ.Επ.

Το μικρό ποσοστό κινδύνου και η περισσότερη δημιουργική πλευρά που έχουν αυτού του είδους επιχειρήσεις είναι ενθαρρυντικός παράγοντας ίδρυσής τους. η αίσθηση πως ελέγχουν τα πράγματα, βλέποντας τον κίνδυνο και την επαγγελματική απειλή ως ευκαιρία δημιουργίας αποβαίνει σωτήριο. Η αίσθηση καινοτομίας είναι εξίσου σημαντική καθώς τα άτομα αυτά επιδιώκουν την ανάπτυξη νέων ιδεών με στόχο τις συνεχείς προκλήσεις ανάπτυξης. Η προσφορά στο κοινωνικό σύνολο είναι βασικό λόγο που ωθούνται στην ίδρυση μιας Κοιν.Σ.Επ.. Ίσως κάποια βιωματική εμπειρία υπήρξε η ώθηση για την ευαισθητοποίησή τους. ο κοινωνικός

προβληματισμός τον ωθεί στις σωστές επιλογές έχοντας αίσθηση προσφοράς στο κοινό καλό.

Απαραίτητο στοιχείο, βέβαια, αποτελεί η επιμονή και η ικανότητα να κατανοεί ένα τέτοιο άτομο τις επιταγές της αγοράς για να ελίσσεται αναλόγως. Ωστόσο, για να ιδρύσει κάποιος μια επιτυχημένη Κοιν.Σ.Επ. αλλά κυρίως για να την αναπτύξει χρειάζεται και τις ηγετικές ικανότητες που θα χρειαστεί ο οποιοσδήποτε επιχειρηματίας όταν φτάσει στην ίδρυση, βιωσιμότητα και ανάπτυξη της επιχείρησής του. Εξάλλου, μην ξεχνάμε πως ένα από τα ελάχιστα θετικά αποτελέσματα της οικονομικής κρίσης είναι και η στροφή των νέων επιχειρηματιών στην κοινωνική οικονομία.

Κεφάλαιο Β΄:

Η Δημιουργία μιας Κοινωνικής Επιχείρησης

2.1 Λόγοι ίδρυσης

Οι λόγοι ίδρυσης μιας κοινωνικής επιχείρησης αποσκοπούν στον κοινωνικό χαρακτήρα της και αναφέρονται με σαφήνεια στην κοινωνική προσφορά της. Πιο συγκεκριμένα, μία Κοιν.Σ.Επ., θα πρέπει να παράγει κοινωνικό έργο και εκ των έσω, δηλαδή, να απασχολούνται εκεί άτομα ανήκοντα στις ευπαθείς ομάδες της κοινωνίας. Επιπλέον, με την παρουσία της στην τοπική κοινωνία χρειάζεται να συμβάλει στο κοινωνικό έργο της περιοχής που ενεργοποιείται.

Η προετοιμασία της δημιουργίας μιας Κοιν.Σ.Επ. ξεκινά με την καταγραφή του σκοπού και των στόχων της, των μελών και των συμμετεχόντων της (ιδρυτικά μέλη, απασχολούμενοι, χρηματοδότες κ.ά.) αλλά και των ενδεχόμενων ανασταλτικών παραγόντων –κινδύνων που έχει να αντιμετωπίσει, όπως για παράδειγμα ελλειψείς πηγές χρηματοδότησης. Η αξιολόγηση της ιδέας μέσω του εργαλείου αυτού δίνει τα απαραίτητα αποτελέσματα για να επιλεγεί και το κατάλληλο επιχειρηματικό μοντέλο μειώνοντας αισθητά τις αρνητικές συνέπειες τυχόν λανθασμένων επιλογών σε αυτά τα αρχικά στάδια.

Η ιδέα για την ίδρυση της μιας Κοιν.Σ.Επ. επιβάλλεται να είναι αποτέλεσμα μιας έρευνας αγοράς στον ενδιαφερόμενο πεδίο. Στην παρούσα εργασία, γίνεται προσπάθεια δημιουργίας μιας κοινωνικής επιχείρησης που θα έχει ως σκοπό να τροφοδοτεί τα παιδιά του «ολοήμερου» των Δημοτικών Σχολείων μια συγκεκριμένης περιοχής -των Ζαρουχλειϊκών- στην Πάτρα με πλήρες μεσημεριανό γεύμα, λόγω της αδυναμίας πολλών γονέων για να τους εξασφαλίσουν τα απαραίτητα. Για να συμβεί αυτό θα πουλά σε συγκεκριμένο χώρο «σε πακέτο» (take away) μαγειρευτό-χειροποίητο φαγητό σε τιμές σχεδόν στο μισό από αυτές της αγοράς.

Έτσι, και τονώνεται η τοπική αγορά και συνεισφέρει κοινωνικά προσφέροντας γεύμα σε μαθητές Δημοτικών της περιοχής. Σε ένα δεύτερο επίπεδο στην έρευνα αγοράς, συνυπολογίζεται και παράγοντες όπως το ανθρώπινο δυναμικό της

σχεδιαζόμενης κοινωνικής επιχείρησης, ο εξοπλισμός που χρειάζεται, τα διαφημιστικά μέσα που έχει στη διάθεσή της κ.ά.

Μια ανάλυση SWOT ενδείκνυται για να προσμετρήσει τον επιχειρηματικό κίνδυνο στο στάδιο αυτό και να σταθμίσει τα θετικά και τα αρνητικά αποτελέσματα πριν αυτά γίνουν πράξη. Με τη δυνατότητα της ανάλυσης αυτής ο εντοπισμός ευκαιριών και αδυναμιών βάσει των δυνατών και αδυνάτων στοιχείων της αποτελεί σημαντικό εργαλείο στα χέρια των ιδρυτών της επιχείρησης. Η έναρξη της λειτουργίας είναι το επόμενο μεγάλο και καθοριστικό βήμα καθώς τα μέλη καλούνται όσα έχουν οργανώσει και μελετήσει να τα λειτουργήσουν στην πράξη.

Διάγραμμα 1. Η ανάλυση SWOT σχηματικά.

2.2 Προσωπικό και Ωφελούμενοι της επιχείρησης

Οι απασχολούμενοι στην κοινωνική επιχείρηση αλλά και σε κάθε επιχείρηση αποτελούν έναν από τους βασικότερους παράγοντες της επιτυχούς ή μη πορείας της. Τα ιδρυτικά μέλη οφείλουν να εξετάσουν όλες τις παραμέτρους και να επιλέξουν τα

κατάλληλα πρόσωπα τα οποία θα στελεχώσουν την κοινωνική επιχείρηση. Αλλά και τα ίδια τα ιδρυτικά μέλη της κοινωνικής επιχείρησης, για να καταστήσουν όσο το δυνατόν παραγωγικότερη την επιχείρηση οφείλουν να ορίζουν στο καταστατικό τους με σαφήνεια ακόμα και τη συχνότητα των συναντήσεων του για την επίλυση τυχόν προβλημάτων που θα προκύπτουν αλλά και για θέματα ανατροφοδότησης οργανογράμματος, εσωτερικού κανονισμού και συντονισμού καθώς και συγκρότησης και καταγραφής πρακτικών και θεματολογίας των συναντήσεων τους.

Οι επιταγές της συγκεκριμένης απασχόλησης (Ashoka, 2004), τα πόστα, οι συγκεκριμένες εργασίες και ασχολίες για τον κάθε απασχολούμενο είναι απαραίτητο να διατυπωθούν με σαφήνεια από την αρχή, ώστε να μην υπάρξουν προβλήματα συνεννόησης που θα επιφέρουν δυσλειτουργίες στον οργανισμό. Επιπλέον, η διάκριση μεταξύ των μελών, των απασχολούμενων και των διαφόρων συμμετεχόντων πρέπει να είναι σαφής καθώς η τυχόν σύγχυση επιφέρει προβλήματα και στις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων.

Σχετικά με τις τελευταίες, εκτός από τη σαφήνεια τους ως προς τον τρόπο εύρεσης λύσεων στα ζητήματα που προκύπτουν, είναι σημαντικό να φαίνεται καθαρά ποιος τις επωμίζεται καθώς αυτό βρίσκεται σε άμεση σχέση και με τις γραφειοκρατικές και τις τυπικές διαδικασίες της κοινωνικής επιχείρησης. Ακόμη, η διευθέτηση του ζητήματος αυτών καθ'αυτών των λήψεων των αποφάσεων επιβάλλεται να καθοριστεί από τα πρώτα στάδια με ακρίβεια (συναινέση ή ψηφοφορία).

Το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων μιας κοινωνικής επιχείρησης θα πρέπει να προέρχεται από κοινωνικά ευπαθείς ομάδες. Αυτό δεν μειώνει στο ελάχιστο τις απαιτήσεις που υπάρχουν στις γνώσεις και τις ικανότητες, τις δεξιότητες και την όρεξη για εργασία, στοιχεία απαραίτητα για την πρόοδο της κοινωνικής επιχείρησης. Αυτό, βέβαια, προσαρμόζεται στις ανάγκες της επιχείρησης και στο προσφερόμενο υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό. Έτσι, προωθείται και η επανένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο. Αυτό, άλλωστε, είναι και ένας από τους βασικούς στόχους της κοινωνικής επιχείρησης.

Σημαντικό στοιχείο για την σωστή λειτουργία της κοινωνικής επιχείρησης –όπως και κάθε επιχείρησης- σχετικά με το ανθρώπινο δυναμικό της είναι η κατανομή των εργασιών. Οι απασχολούμενοι θα λειτουργήσουν καλύτερα όταν γνωρίζουν

επακριβώς τις αρμοδιότητές τους. Αυτή η διάκριση των εργασιών του κάθε απασχολούμενου επιβάλλεται να περνά από το φάσμα της αντικειμενικής κριτικής και της ισοτιμίας. Φυσικά, θα πρέπει να υπάρχει και η κατάλληλη ελαστικότητα κινήσεων, ώστε η επιχείρηση να εξελίσσεται και να προλαμβάνει τυχόν μικροπροβλήματα που προκύπτουν.

Μία κοινωνική επιχείρηση, λοιπόν, εάν εξαιρεθεί η ιδιαίτερη μορφή της που στρέφεται προς το κοινωνικό συμφέρον της τοπικής κοινότητας, δεν θα πρέπει να διαφέρει από μια επιχείρηση σε ό,τι σχετίζεται με θέματα ανθρώπινου δυναμικού. Χρειάζεται και την σταθερότητα και τα ικανά στελέχη, όπως και την διαλλακτικότητα και την συνεργασία ανάμεσά τους.

2.3 Χρηματοδότηση κοινωνικής επιχείρησης

Τα οικονομικά μιας επιχείρησης συγκαταλέγονται στους κυριότερους παράγοντες για την βιωσιμότητά της. Συνεπώς, η χρηματοδότηση είναι απαραίτητο στοιχείο για τις Κοιν.Σ.Επ. Στις επιχειρήσεις αυτές, η χρηματοδότηση μπορεί να επέλθει από κρατικές επιχορηγήσεις, προγράμματα στήριξης χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τραπεζικές επιχορηγήσεις, αλλά και ιδιωτικές χορηγίες και δωρεές. Η βιωσιμότητα και η ανάπτυξη μίας Κοιν.Σ.Επ. εξαρτάται κυρίως από την ορθή επιλογή των κατάλληλων χρηματοδοτικών πηγών. Οι τελευταίες λαμβάνουν υπόψη τους πως οι κοινωνικές επιχειρήσεις κινούνται προς όφελος της κοινωνίας (Defourny, 2007).

Εξάλλου, η επιτυχία στην επιλογή στον τομέα αυτό των κοινωνικών επιχειρήσεων σχετίζεται με τον καλύτερο δυνατό συνδυασμό των προσφερόμενων πηγών χρηματοδότησης. Για παράδειγμα, οι χρηματοδοτήσεις εντός αγοράς, μέσω της πώλησης των προϊόντων ή των υπηρεσιών που παρέχει η Κοιν.Σ.Επ., οι χρηματοδοτήσεις εκτός αγοράς όπως ,λόγου χάρη, οι ιδιωτικές ή/ και κρατικές επιχορηγήσεις. Οι επιλογές και ο συνδυασμός κεφαλαίων και χρηματοδοτήσεων ποικίλει ανάλογα με τις ευκαιρίες και της συνθήκες.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, αποτελούν μέρος από κεφάλαια των (ιδρυτικών) μελών της επιχείρησης, από φοροαπαλλαγές και κρατικά ή ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας και σπανιότερα δάνεια τραπεζών. Όπως αναφέρει και η Chell (2007), λόγω της κοινωνικής χροιάς και της ιδιομορφίας των (κοινωνικών) επιχειρήσεων, τα τραπεζικά δάνεια δεν αποτελούν δημοφιλή τρόπο χρηματοδότησης και θεωρούνται ως έσχατη ανάγκη σε αυτές τις περιπτώσεις επιχειρήσεων. Το γεγονός πως, κάποιες κοινωνικές επιχειρήσεις διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία λειτουργεί υπέρ για την έγκριση δανεισμού από τράπεζες με ακόμα ευνοϊκότερους όρους. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται κάτι τέτοιο, τα μέλη προσπαθούν να διευθετήσουν αλλιώς τον επερχόμενο δανεισμό, ώστε να μην επωμιστούν χρηματικές ευθύνες σε περίπτωση οικονομικού προβλήματος της επιχείρησης. Σύμφωνα με την Nyssens, από πλευράς τραπεζών κάτι τέτοιο θεωρείται μεγάλο ρίσκο.

Αρκετές Κοιν.Σ.Επ. στηρίζονται για τα πρώτα τους βήματα σε επιχορηγήσεις και κονδύλια από το κράτος. Τα τελευταία χρόνια αυτό διευρύνθηκε με την ισχυρή παρουσία των προγραμμάτων στήριξης σε χρηματοδοτικά ζητήματα και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Λόγω της κοινωνικής προσφοράς τους και όχι της επιδίωξης προσωπικού πλουτισμού, οι ευρωπαϊκές και κρατικές επιχορηγήσεις καθίστανται εύκολη δίοδος (Chell, 2007). Όπως, άλλωστε, υποστηρίχθηκε και στο 2ο συνέδριο «παρατηρητήριο για την κρίση» (Νασιούλας, 2014), σχετικά με τις δημόσιες επενδύσεις σε θέματα κοινωνικής οικονομίας, «οι υπάρχουσες επενδυτικές ροές είναι σε μεγάλο βαθμό προσανατολισμένες προς τις υποδομές και η ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου δεν υποστηρίζεται εξίσου. Επίσης, το πρόγραμμα των δημοσίων επενδύσεων είναι μονοδιάστατα εξαρτημένο από τα κονδύλια της ΕΕ και τη διαθεσιμότητά τους.»

Οι ιδιωτικές χορηγίες, ή ακόμα και δωρεές, είναι συχνό φαινόμενο την τελευταία πενταετία. Αρκετές είναι οι φορές που κάποιοι τύποι κοινωνικών επιχειρήσεων βασίζονται αρχικά στο κεφάλαιο που διαθέτουν τα ίδια τα μέλη τους. Αυτό είναι συχνό φαινόμενο στους συνεταιρισμούς εργαζομένων. Όσο σημαντική, βέβαια, είναι η χρηματοδότηση για την κοινωνική επιχείρηση, δεν πρέπει να ξεχνάμε τα οφέλη του εθελοντισμού.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις, στην προσπάθειά τους να αναπτυχθούν και να καταστούν αυτάρκεις οικονομικά, επιδιώκουν από τους πρώτους κιόλας μήνες της λειτουργίας τους πλεονασματικό ποσό στα ταμεία τους. Έτσι, επιβεβαιώνεται πάλι το συμπέρασμα πως οι επιλογές χρηματοδότησης επιδρούν άμεσα στην ύπαρξη και ανάπτυξη του οργανισμού.

Κεφάλαιο Γ΄:

Ιδρύοντας την «Αμβροσία»

Από τα παραπάνω, διαφαίνεται η απαιτητική ανάγκη δημιουργίας μιας κοινωνικής επιχείρησης που θα βοηθά στην σίτιση των Δημοτικών σχολείων της περιοχής της Ζαρουχλειϊκών στην Πάτρα, μέσω της τόνωση της τοπικής αγοράς εργασίας αλλά και της προσφοράς φαγητού σε οικονομικές τιμές. Στις παρακάτω σελίδες θα αποτυπωθεί ο τρόπος που θα δημιουργηθεί πλέον η εταιρεία αυτή με το όνομα «Αμβροσία». Το επιχειρηματικό πλάνο θα βοηθήσει στην κατανόηση και την καλύτερη αποτύπωση της.

3.1 Επιχειρηματικό πλάνο (Business Plan) Αμβροσίας

Το επιχειρηματικό πλάνο είναι απαραίτητο για την ορθή οργάνωση μιας κοινωνικής επιχείρησης αλλά και την παρουσίαση της σε τρίτους. Πιο συγκεκριμένα, το Επιχειρηματικό πλάνο (Business Plan) ορίζει τον σκοπό, τους στόχους, τις προβλεπόμενες κινήσεις και τα γενικότερα σχέδια –σκεπτικό για την βιωσιμότητα και ανάπτυξή της. Έτσι, αποφεύγονται και τα προβλήματα που θα μπορούσαν να προκύψουν, βρίσκοντας ταυτόχρονα και τρόπους λύσεις.

Από την άλλη πλευρά, μέσω του Επιχειρηματικού πλάνου (Business Plan), η κοινωνική επιχείρηση προβάλλει την εικόνα και τα βασικά της στοιχεία σε τρίτους, ειδικά σε εν δυνάμει χρηματοδότες προσβλέποντας σε ενδεχόμενες συνεργασίες. ένα ορθά δοσμένο πλάνο επιχείρησης προσελκύει επενδυτές και συνεργάτες διαπνέοντάς τους σιγουριά και μεγαλύτερη ασφάλεια για τα παρόντα αλλά και τα μελλοντικά σχέδια της επιχείρησης. Και στην εξεταζόμενη περίπτωση μας, το επιχειρηματικό πλάνο είναι απαραίτητο⁹ καθώς¹⁰:

- ✓ Ορίζει τον σκοπό, τους στόχους και τα σχέδια της επιχείρησης
- ✓ Ρυθμίζει την βιωσιμότητα της επιχείρησης

⁹ <http://e-epidotiseis.blogspot.com/2009/08/business-plan.html>

¹⁰ http://moke.teicm.gr/docs/Epix_Sxedio.pdf

- ✓ Ρυθμίζει την περαιτέρω ανάπτυξη της βάσει των οικονομικών της στοιχείων που προκύπτουν από τα έσοδα και τα έξοδά της
- ✓ Είναι μέσο προσέλκυσης κεφαλαίων και επενδύσεων, εάν και εφόσον είναι σωστά οργανωμένο
- ✓ Βοηθά στην εύρεση και αξιοποίηση ευκαιριών με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη
- ✓ Σε περίπτωση αναζήτησης κεφαλαίων –κυρίως τραπεζικών- αποτελεί κύριο στοιχείο κατάθεσης βάσει του οποίου θεμελιώνονται τα πλαίσια των συζητήσεων για την λήψη δανείων.
- ✓ Βοηθά στην αποφυγή λαθών και τυχόν προβλημάτων που θα προκύψουν
- ✓ Λειτουργεί πάντα ως σημείο αναφοράς αποκλείοντας τυχόν παρεκκλίσεις σε βάθος χρόνου

A) ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

- **Επωνυμία Επιχείρησης:** *Αμβροσία*
- **Κλάδος Δραστηριότητας:** *Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας*
- **Αντικείμενο Εργασιών:** Σίτιση μαθητών ολοήμερων σχολείων
- **Έτος Ίδρυσης:** 2019
- **Νομική Μορφή Επιχείρησης:** Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

B) ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

- **Τίτλος του επιχειρηματικού σχεδίου:** *Αμβροσία: Υγεία στην παιδεία*
- **Σύντομη περιγραφή του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου:** Η *Αμβροσία* είναι μια κοινωνική εταιρική επιχείρηση. Στις εγκαταστάσεις της θα παρασκευάζεται το κύριο γεύμα των παιδιών που φοιτούν στα ολοήμερα Δημοτικά σχολεία των Ζαρουχλεϊκών Πατρών, ώστε να διατρέφονται σωστά και δωρεάν χωρίς να επιβαρύνονται καθημερινά οι γονείς και με αυτό.

3.2 Σκοπός της κοινωνικής επιχείρησης

Η κοινωνική αυτή επιχείρηση δημιουργήθηκε με σκοπό να προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο και συντελέσει στην κοινωνική φροντίδα. Σκοπός της *Αμβροσίας* είναι η σίτιση των παιδιών που φοιτούν σε ολοήμερα σχολεία των Ζαρουχλείκων Πατρών. Η περιοχή είναι οικονομικά υποβαθμισμένη. Λόγω αυτού αλλά και εξαιτίας του δύσκολου ωραρίου των γονέων, πολλά από τα παιδιά που βρίσκονται στο χώρο του σχολείου έως τις 16:00 το απόγευμα, δεν τρέφονται σωστά με αποτέλεσμα να πάσχουν σταδιακά από έλλειψη βασικών στοιχείων/μετάλλων του οργανισμού, π.χ. σίδηρο, μαγνήσιο, βιταμίνες κ. ά. Εκτός των άλλων, έχουν παρατηρηθεί και κρούσματα αδυναμίας μέχρι και λιποθυμίες στο σχολικό περιβάλλον λόγω της μη επαρκούς σίτισης των μικρών μαθητών.

Με την παροχή πλήρους μεσημεριανού γεύματος από την *Αμβροσία*, το οποίο θα παρασκευάζεται στην ενοικιαζόμενη εγκατάσταση της κοινωνικής επιχείρησης, θα μειωθούν τα κρούσματα αυτά και τα παιδιά θα είναι πραγματικά υγιή και ικανά να ανταπεξέλθουν στην απαιτητική καθημερινότητά τους. Μέσα από αυτές τις διαδικασίες βοηθά και στην επανένταξη και κοινωνικοποίηση ευπαθών ομάδων, άτομα από τις οποίες θα αποτελούν την πλειονότητα των απασχολούμενων στην *Αμβροσία*.

3.3 Χρηματοδότηση *Αμβροσίας*

Όσον αφορά την χρηματοδότηση της *Αμβροσίας* (βάσει των στοιχείων που αναγράφονται στον ανωτέρω πίνακα), θα πρέπει να δούμε τα οικονομικά μεγέθη από την ίδρυσή της. Το αρχικό κεφάλαιο που απαιτήθηκε για να δημιουργηθεί η επιχείρηση (μίσθωση χώρου εγκατάστασης, αγορά συσκευών και μηχανημάτων κλπ.) είναι ύψους 20.000 €. Αυτά δόθηκαν στην κοινωνική επιχείρηση κατά το ήμισυ από τα ιδρυτικά μέλη, δηλαδή τα 10.000€ προσφέρθηκαν σαν αρχικό κεφάλαιο από κάποια από τα ιδρυτικά μέλη που είχαν αυτή την οικονομική δυνατότητα. Τα μέλη αυτά δεν επιθυμούσαν να αναμειχθούν με τραπεζικά δάνεια και γι' αυτό τον λόγο αναζήτησαν το υπόλοιπο χρηματικό ποσό (10.000€) για την στήριξη της κοινωνικής επιχείρησης σε κρατικές επιχορηγήσεις. Η λύση ήρθε με την ένταξη της νεοσύστατης

κοινωνικής οργάνωσης στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα στήριξης ΕΣΠΑ για νέες επιχειρήσεις (διάρκειας 2013-2020). Έτσι, τα δύο πρώτα χρόνια της λειτουργίας της κοινωνικής επιχείρησης, δηλαδή το 2019 και το 2020, μέρος της χρηματοδότησης και συγκεκριμένα το μισό θα χορηγούνταν από το ευρωπαϊκό αυτό πρόγραμμα.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ				
	Έτος 1^ο	Έτος 2^ο	Έτος 3^ο	Σύνολο
Ίδια Κεφάλαια	10.000€	10.000€	10.000€	30.000€
Ίδια Κεφάλαια %	50%	50%	50%	50%
Δάνεια τραπεζών εσωτερικού	-	-	-	-
Δάνεια τραπεζών εσωτερικού %	-	-	-	-
Επιχορήγηση Δημοσίου μέσω ευρωπαϊκού προγράμματος ΕΣΠΑ	10.000€	10.000€	10.000€	30.000€
Επιχορήγηση Δημοσίου %	50%	50%	50%	50%
Σύνολα	20.000€	20.000€	20.000€	20.000€
Σύνολα %	100%	100%	100%	100%

Στοιχεία χρηματοδότησης για το αρχικό κεφάλαιο της *Αμβροσίας*.

3.4 Χώρος εγκατάστασης

Η επιλογή του χώρου και του σημείου όπου θα αναζητηθεί ο χώρος για να στεγαστεί η κοινωνική επιχείρηση κρίθηκε πως πρέπει να είναι στην ίδια ή σε περιοχή πλησίον της περιοχής των Ζαρουχλειϊκών, στην οποία διαμένουν ασθενέστερα οικονομικά στρώματα. Η αρχή έγινε με την αναζήτηση προσφορών μέσα από αγγελίες τοπικών εφημερίδων. Ο χώρος θα πρέπει να είναι ισόγειος για να εξασφαλίζει εύκολη πρόσβαση σε όλους ακόμα και στις ομάδες ΑμΕΑ. Θα μπορούσε να πει κανείς πως η εμβέλεια της κοινωνικής επιχείρησης είναι μικρή αλλά τα κεφάλαια που εξασφαλίστηκαν προς το παρόν δεν δύνανται να διατεθούν για κάτι ευρύτερο.

Επί της ουσίας, χρειάζεται ένας χώρος που να έχει πρόσοψη-βιτρίνα ώστε ο πελάτης να βλέπει τα εκτιθέμενα προϊόντα-φαγητά της ημέρας και κάποιος μικρός χώρος εξυπηρέτησης των πελατών αλλά και κάποια τετραγωνικά μέτρα ώστε να στεγάζεται ο χώρος της κουζίνας, ο χώρος που θα παρασκευάζονται τα προϊόντα δηλαδή. Η διαδικασία εύρεσης είναι δύσκολη την εποχή αυτή καθώς οι τιμές των ενοικίων άρχισαν ξανά να έχουν ανοδική πορεία. Κάτι τέτοιο αποτελεί τροχοπέδη στην επιλογή του χώρου εγκατάστασης.

3.5 Πρόσληψη προσωπικού

Δέκα (10) άτομα θα απαρτίζουν το ανθρώπινο δυναμικό της κοινωνικής επιχείρησης. Από αυτά, τουλάχιστον τα πέντε (5) θα επιδιωχθεί να προέρχονται από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, όπως αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, ανύπανδρες μητέρες, άτομα ΑμΕΑ κ.ά. Οι υπόλοιποι απασχολούμενοι θα προέρχονται από τα ιδρυτικά μέλη της κοινωνικής επιχείρησης.

Ουσιαστικά, οι μισοί απασχολούμενοι (6) θα απασχοληθούν στην κουζίνα ως μάγειρες και υπεύθυνοι για την αποθήκευση και συσκευασία των προϊόντων είτε αυτών που θα πωλούνται «πακέτο» («take away») από το χώρο είτε αυτό που θα παρέχονται δωρεάν στα ολοήμερα σχολεία της περιοχής. Σύμφωνα με τα προσόντα, θα καθοριστούν και τα πόστα. Συμπεριλαμβάνεται και η καθαριότητα του χώρου.

Οι δύο (2) από το προσωπικό θα είναι στο πόστο της διανομής του φαγητού. Ο ένας θα διανέμει τις μερίδες στα ολοήμερα σχολεία των Ζαρουχλεϊκών και ο δεύτερος διανομέας τις παραγγελίες των πελατών που έχουν ζητήσει να τους αποσταλεί στο σπίτι. Οι υπόλοιποι δύο στον αριθμό θα βρίσκονται στην εξυπηρέτηση των πελατών. Συγκεκριμένα, ο ένας θα απασχολείται με τις κάθε είδους οικονομικές συναλλαγές καθώς θα είναι υπεύθυνος ταμείου (κατά πάσα πιθανότητα ένας από τα ιδρυτικά μέλη) και ο δεύτερος σε βοηθητικό πόστο (τηλεφωνικές παραγγελίες, συσκευασία, καθαριότητα κ.ά.). Θα υπάρχει μέριμνα για αξιοποίηση των εθελοντών.

3.6 Λειτουργία επιχείρησης

Η επιχείρηση θα λειτουργεί 6 ημέρες την εβδομάδα (εκτός Κυριακής) για ένα 12ωρο (11π.μ. έως 11μ.μ). Οι πελάτες θα μπορούν να παραλαμβάνουν το φαγητό τους «σε πακέτο» (take away) από τον χώρο των εγκαταστάσεων της κοινωνικής επιχείρησης. Τις ίδιες ώρες θα υπάρχει και δυνατότητα διανομής και παράδοσης στον χώρο των πελατών (delivery). Τις καθημερινές θα παρέχει και συσσίτιο στα ολοήμερα σχολεία της περιοχής, συμβάλλοντας στο κοινωνικό έργο, ενώ τα Σάββατα θα απασχολείται μόνο με την παρασκευή, πώληση και διανομή φαγητού σε οικονομικές τιμές στους πελάτες.

Η *Αμβροσία* θα καλύπτει τις ανάγκες των πελατών σε μεσημεριανό και βραδινό γεύμα (στα ολοήμερα σχολεία με παροχή πλήρους μεσημεριανού γεύματος συμπεριλαμβανομένων σαλάτας, ψωμιού και φρούτου). Το μενού θα ποικίλει καθημερινά και θα προσφέρει πιάτα από φρέσκα υλικά και πλούσια σε θρεπτικές αξίες. Λόγω του κοινωνικού χαρακτήρα της επιχείρησης, θα υπάρξει μέριμνα για παροχή δωρεάν γευμάτων σε υπερήλικες χωρίς εισοδήματα.

3.7 Έσοδα και έξοδα της Αμβροσίας

Εφάπαξ έξοδα:

- Εξοπλισμός κουζίνας και χώρου υποδοχής και εξυπηρέτησης: μηχανήματα και εργαλεία απαραίτητα για μία επαγγελματική κουζίνα καθώς και έναν επαγγελματικό πάγκο, μία «βιτρίνα φαγητού» και μία ταμειακή μηχανή.
- Δημιουργία συστημάτων ασφαλείας του χώρου: κλιματισμός- θέρμανση – πυρασφάλεια- πυροπροστασίας
- Ευρύχωρος χώρος υγιεινής προσβάσιμος και στα ΑμΕΑ : αποφεύχθηκαν τα έξοδα που αφορούν αυτό καθώς προσφέρθηκαν 2 υδραυλικοί της περιοχής για δωρεάν αγορά και τοποθέτηση των απαραίτητων ώστε ο χώρος να καταστεί κατάλληλος. Αυτό βρίσκεται στα πλαίσια εθελοντισμού αλλά και δωρεών προς την *Αμβροσία*.

Τρέχοντα έξοδα:

- ΔΕΗ(με ελαφρύνσεις βάσει νόμου λόγω του κοινωνικού χαρακτήρα της επιχείρησης), ΔΕΥΑΠ και πλαίσιο επικοινωνίας του χώρου εγκατάστασης και πώλησης του κοινωνικού αγαθού. Σχετικά με το τελευταίο, υπάρχουν προσφορές από ιδιωτικές εταιρίες κινητής τηλεφωνίας για δωρεάν εγκατάσταση και σύνδεση τηλεφώνου αλλά και Wi-fi.
- Τρόφιμα για την παρασκευή των προ πώληση προϊόντων
- Φορολογία
- Προϊόντα καθαρισμού
- Υπηρεσίες Λογιστή: Θα τις προσφέρει μέλος από τους ιδρυτές της Κοιν.Σ.Επ.

Έσοδα:

- Βοήθεια από την Ευρωπαϊκή Ένωση: μέσω του προγράμματος ΕΣΠΑ 2014-2020, επετεύχθη η χρηματοδότηση της κοινωνικής επιχείρησης κατά το ήμισυ.

- Χρηματικές συνεισφορές από τα ιδρυθέντα μέλη κατά τα δύο πρώτα χρόνια.
- Έσοδα από την πώληση του κοινωνικού προϊόντος, των φαγητών που θα παρασκευάζονται από τους απασχολούμενους της επιχείρησης.
- Παροχή οποιασδήποτε βοήθειας από χορηγούς (όπως παροχή γάλακτος από μεγάλη γαλακτοκομική εταιρεία της περιοχής).

3.8 Μειονεκτήματα – πλεονεκτήματα επιχείρησης

Μειονεκτήματα:

- Βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η επιχείρηση είναι οι οικονομικές συνθήκες της παρούσας εποχής. Οι δυσκολίες που επέρχονται οικονομικές ως αποτέλεσμα της οικονομικής δυσχέρειας πολλών νοικοκυριών αλλά και μεμονωμένων ατόμων ίσως προκαλέσουν προβλήματα.
- Η νοοτροπία της τοπικής κοινωνίας για τις κοινωνικές επιχειρήσεις και το χαμηλό κόστους φαγητό. Η κοινωνία των Ζαρουχλείων θα πρέπει να μάθει στην κοσμοθεωρία της κοινωνικής οικονομίας ώστε να υιοθετήσει ένα τέτοιο μοντέλο και σιγά-σιγά να το αναπτύξει. Προς το παρόν κάτι τέτοιο θα ξενίσει από πολλές πλευρές.

Πλεονεκτήματα:

- Η προσφορά μεσημεριανού γεύμα σε παιδιά- μαθητές των ολοήμερων Δημοτικών σχολείων της περιοχής αποτελεί το κύριο στοιχείο και πλεονέκτημα της κοινωνικής αυτής επιχείρησης. Η βοήθεια στα παιδιά αυτά και ο κοινωνικός χαρακτήρας της θα κάμψει τυχόν ενδοιασμούς των πολιτών της τοπικής κοινωνία, από τη στιγμή που γνωρίζουν πως έτσι βοηθούνται τα παιδιά- μαθητές των ολοήμερων Δημοτικών σχολείων της περιοχής .
- Σε συνδυασμό με το παραπάνω, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και το γεγονός ότι στην *Αμβροσία* απασχολούνται μέλη ευπαθών ομάδων που

χρειάζονται βοήθεια ώστε να επανενταχθούν χωρίς προβλήματα στην κοινωνία.

- Με την *Αμβροσία* τονώνεται και ο εθελοντισμός της περιοχής καθώς και η ομαδικότητα και συμμετοχικότητα σε κοινωνικές δραστηριότητες κοινής ωφέλειας.
- Οικονομική παροχή και πώληση γευμάτων ποιοτικών προδιαγραφών
- Η δυνατότητα παροχής του φαγητού στο χώρο που επιθυμεί ο πελάτης (με ακτίνα εξυπηρέτησης 4χλμ).

3.9 Κοινωνικά οφέλη της Κοιν.Σ.Επ. *Αμβροσία*

Η *Αμβροσία*, λόγω του τύπου της επιχείρησης που συγκαταλέγεται, δίνει σημασία πρώτα στην εξασφάλιση των κοινωνικών οφελών στην τοπική κοινωνία και μετά στην εξασφάλιση κέρδους. Ζώντας σε μία κοινωνία, η οποία προσβεβλημένη από οικονομική κρίση, αδυνατεί να παρέχει ακόμα και τα απαραίτητα σε μία άξια αναφοράς μερίδα των μελών της, μία κοινωνική επιχείρηση –όπως η εξεταζόμενη– έρχεται να συμβάλει στην αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού με την παροχή θέσεων εργασίας και ως εκ τούτου τη συμβολή της στη μείωση της ανεργίας. Η παροχή πλούσιων διατροφικά γευμάτων σε ολόημερα Δημοτικά της περιοχής βοηθά τη νέα γενιά, τα παιδιά, να μεγαλώσουν με υγιή τρόπο.

Επιπροσθέτως, βοηθά να ενσωματωθούν ομαλά στο κοινωνικό σύνολο μέλη ευπαθών ομάδων, εξαλείφοντας, έτσι, έμμεσα τυχόν διαφορές και διχογνωμίες, παρέχοντας απλόχερα μια δεύτερη ευκαιρία για ίση αντιμετώπιση της κοινωνίας ανάμεσα στα μέλη της. Επιπλέον, η οικονομική παροχή φαγητού και γενικότερα η οικονομική παρουσία της *Αμβροσίας* στον χώρο της εστίασης της περιοχής, ίσως, συμβάλει στη μείωση των τιμών και στα υπόλοιπα βρώσιμα αγαθά, συμπαρασύροντάς τα προς μειώσεις.

Συμπεράσματα

Όπως, λοιπόν, γίνεται αντιληπτό, η Κοινωνική Οικονομία είναι μια εν δυνάμει αναπτυσσόμενη οικονομία μέρος της οποίας είναι και οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις. Στην Ελλάδα, αυτό το είδος δεν γνωρίζει την άνθιση που έχει σε άλλες χώρες του εξωτερικού και κυρίως των ανεπτυγμένων χωρών της δυτικής Ευρώπης (όπως Αγγλία) αλλά και άλλων μεσογειακών κρατών (π.χ. Ιταλία). Τα περιθώρια ανάπτυξης στην Ελλάδα στην κοινωνική οικονομία είναι τεράστια. Σπουδαία βήματα, βέβαια, έγιναν με την ψήφιση ισχυρού νομοθετικού πλαισίου το 2011 και το 2016 που προστατεύουν, προσδιορίζουν και κατοχυρώνουν το πλαίσιο δράσης τους.

Η σύσταση μίας κοινωνικής επιχείρησης συμβάλει στην τόνωση του κοινωνικού χαρακτήρα μιας περιοχής καθώς εξυπηρετεί το συλλογικό όφελος. Οι στόχοι μιας Κοιν.Σ.Επ. έγκεινται στην υγιή συνύπαρξη του κοινωνικού συνόλου μέσω της προσπάθειας για ομαλή ένταξη των ευπαθών ομάδων σε αυτό, προωθώντας την απασχόληση των ατόμων αυτών. Επιπλέον, εκτός από αυτό συμβάλλει και στην τόνωση της επιχειρηματικότητας της περιοχής όπου δραστηριοποιείται.

Για μια χώρα, όπως η Ελλάδα, η οποία έχει πληγεί αδυσώπητα από τις επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης του 2009, η ίδρυση κοινωνικών επιχειρήσεων αποτελεί ευκαιρία ανάπτυξης. Έτσι, συνδυάζονται στοιχεία όπως επιχειρηματικότητα, γνώσεις, απορρόφηση νέων ανθρώπων με άνοιγμα σε νέες ευκαιρίες, αλλά και εξάλειψη κοινωνικών διαφορών που επιφέρουν κοινωνικές ανισότητες με την απασχόληση ατόμων συγκαταλεγόμενων σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Απόρροια όλων αυτών είναι πως, χωρίς να έχει πρωταρχικό στόχο το προσωπικό επιχειρηματικό κέρδος, τονώνει την οικονομία της περιοχής.

Η προσπάθεια ίδρυσης μιας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης – σύμφωνα με το θέμα της παρούσας εργασίας- τόνισε τα πλεονεκτήματα που έχει μία κοινωνική επιχείρηση. Ταυτοχρόνως, όμως, έφερε στην επιφάνεια και τα προβλήματα που θα αντιμετώπιζε κατά την ίδρυση και λειτουργία της. Τα θετικά, όμως, είναι περισσότερα από τους ανασταλτικούς παράγοντες.

Η *Αμβροσία* -η ιδρυθείσα Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση- φάνηκε να βοηθά στο κοινωνικό σύνολο με την προσφορά μεσημεριανού γεύματος στους

μαθητές των ολοήμερων Δημοτικών σχολείων, συνεισφέροντας στην υγιή διατροφή τους σε μία όχι και τόσο ακμαία οικονομικά περιοχή. Επιπλέον, η επιλογή απασχολούμενων, κατά το ήμισυ, από κοινωνικά ευπαθείς ομάδες τόνωση την προσπάθεια των ατόμων αυτών για κοινωνική και οικονομική επανένταξη. Εκτός από την κοινωνική συνοχή υποβοηθάται και η τοπική οικονομία καθώς η πώληση φαγητού στο χώρο των εγκαταστάσεων της κοινωνικής επιχείρησης σε χαμηλές τιμές είναι μία ώθηση στην τοπική αγορά. Γίνεται εμφανές, συνεπώς, πως το κράτος χρειάζεται να μεριμνήσει για την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας με περαιτέρω μέτρα καθώς σε περιόδους κρίσης, όπως αυτή που διανύουμε, είναι μία καλή ευκαιρία τόνωσης της κοινωνίας αλλά και της οικονομίας.

Βιβλιογραφία

Ελληνική:

- Μυλωνίδης, Ν. (2007). Στοιχεία επιχειρηματικότητας II, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Αθήνα.
- Νασιούλας Ιω. (2014), *Κοινωνική Οικονομία: Μια βιώσιμη εναλλακτική?*, Παρατηρητήριο για την κρίση-2^ο Συνέδριο- 16 Δεκ. 2014, Αθήνα

Ξενόγλωσση:

- Chell, E. (2007), *Social Enterprise and Entrepreneurship: Towards a Convergent Theory of the Entrepreneurial Process*, International Small Business Journal 25(1):5-26
- Defourny J. (2001) *FROM THIRD SECTOR TO SOCIAL ENTERPRISE*, στο Borzaga, C. & J. Defourny, eds. (2001), *The Emergence of Social Enterprise*, London and New York, Routledge, 1-18 & 350-370.
- Defourny J. & Nyssens M. (2008), *Social enterprise in Europe: recent trends and developments*, SOCIAL ENTERPRISE JOURNAL, 4 (3) 202-228
- Mertens, S. (1999). *Nonprofit organizations and social economy: two ways of understanding the third sector*, Annals of Public and Cooperative Economics, 70(3), 501- 520.
- Mitchell F. William (1998), *The Buffer Stock Employment Model and the NAIRU - The Path to Full Employment*, Department of Economics University of Newcastle Australia
- Nyssens M. (2006), *Social enterprise. At the crossroads of market, public policies and civil society*, Routledge, United Kingdom

- Ongondo F.O, Williams I.D , Dietrich J., Carroll C. , (2013), *ICT Reuse in socio-economic enterprises*” Journal of Waste Management, Vol.33, pp. 2600-2606
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) (2006), *THE SOCIAL ENTERPRISE SECTOR: A CONCEPTUAL FRAMEWORK* στο Local Economic and Employment Development Programme
- Savio M& Righetti A. (1993), *Cooperatives as a social enterprise in Italy: a place for social integration and rehabilitation*, Acta Psychiatr Scand. 1993 Oct;88(4):238-42.

Ηλεκτρονική:

- Επίσημο Κέντρο Στήριξης της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - ΑΓεΜΚΟ 132303011, <http://koinsep.org/%CE%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CE%BF%CE%B9-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD-%CF%83-%CE%B5%CF%80/> Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 22.02.2019
- Επιχειρησιακό σχέδιο - http://moke.teicm.gr/docs/Epix_Sxedio.pdf Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 22.02.2019
- Ημερίδα Επιχειρηματικότητας “Δικτύωση Τοπικών Επιχειρήσεων” - <https://volvipress.gr/%CE%B7%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%AE%CF%84%CF%89%CE%BD%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%83%CE%B5%CF%80%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80/> Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 22.02.2019
- Κοινωνική επιχειρηματικότητα στη Θεσσαλονίκη: Στόχοι προγράμματος της υπό σύσταση Αναπτυξιακής Σύμπραξης «ΔΟ.Σ.Κ.Ο.ΚΕ.Μ.» - <https://www.blod.gr/lectures/koinoniki-epiheirimatikotita-sti-thessaloniki-stohoi->

[programmatos-tis-ypo-systasi-anaptyksiakis-sympraksis-doskokem/](#) Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 22.02.2019

- Πως βοηθάει την επιχείρησή σας ένα επιχειρηματικό σχέδιο <http://e-epidotiseis.blogspot.com/2009/08/business-plan.html> Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 22.02.2019
- Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων -Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα ΑΡΘΡΟ 1 Ορισμοί <http://www.opengov.gr/minlab/?p=1764> Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 22.02.2019
- Dees, J.G. (2001), *The Meaning of "Social Entrepreneurship*. Draft Paper. http://www.fuqua.duke.edu/centers/case/documents/dees_SE.pdf Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 22.02.2019
- EMES (*L' émergence des entreprises sociales en Europe, 1996-1999*) - https://www.researchgate.net/publication/24109941_L'emergence_du_concept_d'entreprise_sociale Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 22.02.2019

Παράρτημα

ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.)

Στην Πάτρα σήμερα 3 Μαρτίου του έτους 2019, οι :

1) Άννα Δημητρίου του Χρήστου και της Μαρίας, που γεννήθηκε στην Πάτρα , το έτος 1992 , κάτοικος Πατρών (οδός Ράλλη αριθμός 107) , κάτοχο του ΑΔΤ Α123456 του Α.Τ. Πατρών , με ΑΦΜ 123456789 της Δ.Ο.Υ. Α' Πατρών

2) Νικόλαος Νικολάου του Ιωάννου και της Μαρίας, που γεννήθηκε στην Πάτρα , το έτος 1989 , κάτοικος Πατρών (οδός Κανάρη αριθμός 57) , κάτοχο του ΑΔΤ Α804025 του Α.Τ. Πατρών , με ΑΦΜ 182524125 της Δ.Ο.Υ. Γ' Πατρών

3) Διονύσιος Αγγελίδης του Θεοδώρου και της Ολυμπίας, που γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης , το έτος 1980 , κάτοικος Πατρών (οδός Ανθείας αριθμός 255) , κάτοχο του ΑΔΤ Α845632 του Α.Τ. Ηρακλείου, με ΑΦΜ 182459687 της Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου

4) Αγγελική Αγγέλου του Δημητρίου και της Ευλαμπίας, που γεννήθηκε στην Αθήνα , το έτος 1994, κάτοικος Πατρών (οδός Λόντου αριθμός 45) , κάτοχο του ΑΔΤ Ν845632 του Α.Τ. Πειραιά , με ΑΦΜ 15263987 της Δ.Ο.Υ. Β' Αθηνών

5) Νικολέτα Αντωνίου του Διονυσίου και της Μαργαρίτας, που γεννήθηκε στην Αθήνα , το έτος 1985 , κάτοικος Πατρών (οδός Διομείας αριθμός 2) , κάτοχο του ΑΔΤ Ν524145 του Α.Τ. Χαλανδρίου , με ΑΦΜ 182459687 της Δ.Ο.Υ. Α' Αθηνών

6) Ιωάννης Ιωάννου του Στεφάνου και της Σταυρούλας, που γεννήθηκε στην Πάτρα , το έτος 1988 , κάτοικος Πατρών (οδός Σμύρνης αριθμός 5) , κάτοχο του ΑΔΤ Α458145 του Α.Τ. Ρίου, με ΑΦΜ 145879687 της Δ.Ο.Υ. Α' Πατρών

7) Ιωάννης Εμμανουήλ του Ιωσήφ και της Κλειούς, που γεννήθηκε στην Πάτρα , το έτος 1982 , κάτοικος Πατρών (οδός Σμύρνης αριθμός 80) , κάτοχο του ΑΔΤ Α458857 του Α.Τ. Πατρών, με ΑΦΜ 145871236 της Δ.Ο.Υ. Α' Πατρών

συμφώνησαν και συναποδέχθηκαν την ίδρυση Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης, το καταστατικό της οποίας έχει ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΣΤΑΣΗ – ΕΠΩΝΥΜΙΑ – ΕΔΡΑ – ΣΚΟΠΟΣ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 1ο

ΣΥΣΤΑΣΗ – ΕΠΩΝΥΜΙΑ

1. Συνιστάται Αστικός Συνεταιρισμός Κοινωνικού και Συλλογικού Σκοπού περιορισμένης ευθύνης, με την επωνυμία «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ» και το διακριτικό τίτλο « ΑΜΒΡΟΣΙΑ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.» σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4019/2011 «Περί Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων» όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4430/2016.

2. Η συνιστώμενη με το παρόν Κοιν.Σ.Επ. είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, με περιορισμένη ευθύνη των μελών του και έχει εμπορική ιδιότητα.

ΑΡΘΡΟ 2ο

ΕΔΡΑ

1. Έδρα του συνεταιρισμού ορίζεται ο Δήμος Πάτρας του Νομού Αχαΐας.

2. Με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του, ο συνεταιρισμός μπορεί, για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του, να ιδρύει και να διατηρεί υποκαταστήματα ή γραφεία οπουδήποτε.

ΑΡΘΡΟ 3 (για Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνικής Φροντίδας)

ΣΚΟΠΟΣ

1. Σκοπός του Συνεταιρισμού είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων.

2. Ειδικότερα, σκοπός του Συνεταιρισμού είναι η παραγωγή προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών κοινωνικού προνοιακού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού όπως τα παιδιά κάτω των 12 ετών που φοιτούν σε σχολεία Δημοτικά σχολεία της περιοχής Ζαρουχλείων Πατρών.

Για την ευόδωση των σκοπών του ο Συνεταιρισμός μπορεί να ασκήσει οποιασδήποτε μορφής οικονομική δραστηριότητα παραγωγικού, καταναλωτικού, εμπορικού, μεταφορικού, τουριστικού, αναπτυξιακού, κοινωνικού, εκπαιδευτικού ή πολιτιστικού χαρακτήρα.

Συγκεκριμένα οι σκοποί του Συνεταιρισμού εξειδικεύονται στην άσκηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

α) η σίτιση και διατροφική φροντίδα των παιδιών – μαθητών που φοιτούν σε ολοήμερα σχολεία της περιοχής Ζαρουχλείων Πατρών

β) οικονομική επανένταξη και κοινωνικοποίηση ευπαθών ομάδων μέσω της απασχόλησής τους από την κοινωνική επιχείρηση

γ) κοινωνικοποίηση και τόνωση του εθελοντισμού στην πόλη της Πάτρας

3. Οι σκοποί και η λειτουργία του Συνεταιρισμού διέπονται από τις ακόλουθες βασικές αρχές:

α) την προαγωγή της κοινωνικής ωφέλειας μέσω της παραγωγής αγαθών ή της παροχής υπηρεσιών συλλογικού και κοινωνικού χαρακτήρα,

β) την πρόταξη του άτομου και της εργασίας έναντι του κεφαλαίου,

γ) τη χρησιμοποίηση των κερδών του για την ανάπτυξη της απασχόλησης και την διεύρυνση των εργασιών του,

δ) την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης.

ΑΡΘΡΟ 4ο

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης είναι σαράντα (40) ετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β´

ΜΕΛΗ – ΕΓΓΡΑΦΗ – ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ – ΔΙΑΓΡΑΦΗ –ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ – ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 5ο

ΜΕΛΗ

1. Μέλη του Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν κάθε φυσικό πρόσωπο που εμπνέεται και ευαισθητοποιείται από τις αρχές και τις επιδιώξεις του Συνεταιρισμού αλλά και κάθε Νομικό πρόσωπο που διαπνέεται από τις ίδιες αρχές και επιθυμεί να συνδυάσει την κοινωνική του δράση με τους σκοπούς του Συνεταιρισμού, υπό την προϋπόθεση τήρησης των περιορισμών που τίθενται από τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν.4019/2011 καθώς και του ν. 4430/2016.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 3 του Ν.4019/2011 δεν μπορούν να γίνουν μέλη του Συνεταιρισμού οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου που υπάγονται σε αυτούς.

ΑΡΘΡΟ 6ο

ΕΓΓΡΑΦΗ ΜΕΛΟΥΣ

Για να εγγραφεί κάποιο μέλος στο Συνεταιρισμό, μετά τη σύστασή του, απαιτείται υποβολή γραπτής αίτησης από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο προς τη Διοικούσα Επιτροπή του διοικητικού Συμβουλίου της κοινωνικής επιχείρησης, η οποία αποφασίζει για την αποδοχή της στην πρώτη της συνεδρίαση.

Η απόφαση για την εγγραφή ή μη των νέων μελών λαμβάνεται κατά την πρώτη Γενική Συνέλευση που λαμβάνει χώρα αμέσως μετά την αίτηση του ενδιαφερόμενου.

Η ιδιότητα του μέλους του Συνεταιρισμού αποκτάται από τον χρόνο λήψης της απόφασης της Διοικούσας Επιτροπής για την αποδοχή της αίτησης.

Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για την συμμετοχή των νέων μελών στις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων και η ανάδειξή τους στα όργανα. Μόνο έτσι μπορεί να εγκριθεί. Επιπρόσθετα, η ίδια η Γενική Συνέλευση αποφασίζει και για την αποδοχή ή μη των αιτήσεων εγγραφής των νέων μελών που δεν έχουν γίνει δεκτές από τη Διοικούσα Επιτροπή.

ΑΡΘΡΟ 7ο

ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΜΕΛΟΥΣ

Αρχικά, γνωστοποιείται πως τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. έχουν δικαίωμα να αποχωρήσουν, εφόσον υποβάλουν γραφτή δήλωση προς τη Διοικούσα Επιτροπή τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη του λογιστικού έτους.

Επιπλέον, μέλος της Κοιν.Σ.Επ. θα διαγράφεται μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία θα λαμβάνεται με την αυξημένη πλειοψηφία του άρθρου 14 του παρόντος, στην περίπτωση που προβεί σε σοβαρή παράβαση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από το Ν. 4019/2011 και τον ν. 4430/2016 καθώς και από το καταστατικό και η συμπεριφορά του βλάπτει τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού.

Η διαγραφή, στην περίπτωση απουσίας του μέλους από τις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης, γνωστοποιείται με την κοινοποίηση προς αυτό αποσπάσματος της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που περιέχει υποχρεωτικά τους λόγους διαγραφής. Μέσα σε προθεσμία ενός (1) έτους από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης, το μέλος που διαγράφεται μπορεί να προσβάλει την απόφαση ενώπιον του αρμόδιου κατά τόπον Μονομελούς Πρωτοδικείου. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται από την ημέρα δημοσίευσης της τελεσίδικης απόφασης που απορρίπτει την προσφυγή ή από την ημέρα που έληξε άπρακτη η προθεσμία προσφυγής.

Στα μέλη που είτε αποχώρησαν οικειοθελών είτε διαγράφηκαν με τις ανωτέρω διαδικασίες αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα, που εισέφεραν το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την έγκριση του ισολογισμού της χρήσης, μέσα στην οποία έγινε η αποχώρηση ή η διαγραφή, ενώ με την επιστροφή εκκαθαρίζεται η σχέση της

Κοιν.Σ.Επ. με το μέλος χωρίς αυτό να έχει αξίωση επί της περιουσίας που έχει σχηματιστεί.

ΑΡΘΡΟ 8ο

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ -ΣΥΝΑΙΤΕΡΩΝ

1. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. έχουν τις κάτωθεν υποχρεώσεις:

α) Να τηρούν τις διατάξεις του Καταστατικού του Συνεταιρισμού, να ακολουθούν τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και της Διοικούσας Επιτροπής και να προστατεύουν τα συμφέροντά του.

β) Να συμμετέχουν στις δραστηριότητες και να συνεργάζονται στη λειτουργία της Κοιν.Σ.Επ. και να απέχουν από ενέργειες που βλάπτουν τα συμφέροντά της.

γ) Τα μέλη ευθύνονται για τα χρέη της Κοιν.Σ.Επ. έναντι των τρίτων, ο καθένας εις ολόκληρον και μέχρι του ποσού της συνεταιριστικής του μερίδας.

δ) Κάθε νέο μέλος υποχρεούται να καταβάλει εκτός από το ποσό της μερίδας του και εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Η εισφορά αυτή φέρεται σε ειδικό αποθεματικό.

ε) Τα μέλη του της Κοιν.Σ.Επ., μετά από σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, υποχρεούνται να καταβάλλουν την αναλογία τους στο χρηματικό ποσό που τυχόν απαιτείται για την κάλυψη ζημιών της Κοιν.Σ.Επ.

ΑΡΘΡΟ 9ο

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΛΩΝ

- i. Με δικαίωμα μίας (1) ψήφου, τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις Γενικές Συνελεύσεις, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχουν.

- ii. Έχουν το δικαίωμα να εκλέγουν και να εκλέγονται υπό τους όρους του παρόντος Καταστατικού και του Ν. 4019/2011 και τον ν. 4430/2016.
- iii. Κάθε μέλος δικαιούται, όταν θελήσει, να ζητά πληροφορίες για την πορεία των υποθέσεων του Συνεταιρισμού και να λαμβάνει αντίγραφα πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης και των συνεδριάσεων της Διοικούσας Επιτροπής καθώς και του Ισολογισμού και του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης.
- iv. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να είναι εργαζόμενοι σε αυτόν, να αμείβονται για την παρεχόμενη εργασία και να έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εργατική νομοθεσία.
- v. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. που είναι εργαζόμενοι σε αυτόν έχουν δικαίωμα επί των καθαρών κερδών κάθε οικονομικής χρήσης, λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του Ν. 4019/2011 περί διανομής των κερδών και των σχετικών διατάξεων του ν. 4430/2016.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΠΟΡΟΙ – ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΡΙΔΑ

ΑΡΘΡΟ 10ο

ΠΟΡΟΙ

Οι πόροι του Συνεταιρισμού αποτελούνται από το ιδρυτικό κεφάλαιο και το κεφάλαιο που προκύπτει από την διάθεση νέων συνεταιριστικών μερίδων, καθώς και από τα έσοδα από την άσκηση των δραστηριοτήτων του και την εκμετάλλευση των περιουσιακών του στοιχείων.

Το αρχικό κεφάλαιο της Κοιν.Σ.Επ. προέρχεται από επιχορήγηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από το κεφάλαιο των ιδρυτικών μελών της.

Μετέπειτα κεφάλαια μπορούν να αναζητηθούν σε Επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, Ευρωπαϊκά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς, ή Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού και έσοδα από άλλα προγράμματα.

Επιπλέον, πεδίο αναζήτησης αποτελούν και κεφάλαια προερχόμενα από κληροδοτήματα, δωρεές τρίτων και παραχωρήσεις της χρήσης περιουσιακών στοιχείων.

ΑΡΘΡΟ 11ο

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΡΙΔΑ

- i. Κάθε μέλος εγγράφεται τουλάχιστον με μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα το ύψος της οποίας ορίζεται δια του παρόντος σε διακόσια ευρώ (200 €).
- ii. Τα ιδρυτικά μέλη και όσα στο μέλλον εγγραφούν, υποχρεούνται να εισφέρουν, με την καταβολή μετρητών, το ποσό που αντιστοιχεί στην υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα τους μέσα σε ένα (1) μήνα από την κατά νόμο καταχώριση του συνεταιρισμού ή την εγγραφή τους αντιστοίχως.
- iii. Η συνεταιριστική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλα τα μέλη του συνεταιρισμού.
- iv. Εκτός από την υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα της παραγρ. 1 του παρόντος άρθρου, κάθε μέλος επιτρέπεται να αποκτήσει έως πέντε (5) προαιρετικές συνεταιριστικές μερίδες, οι οποίες δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Η αξία κάθε προαιρετικής μερίδας είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής, (ήτοι 200 ευρώ) και το ισόποσο αυτών καταβάλλεται από τα μέλη μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημέρα που θα δηλώσουν εγγράφως στη Διοικούσα Επιτροπή ότι επιθυμούν την απόκτηση προαιρετικών μερίδων.
- v. Η μεταβίβαση συνεταιριστικής μερίδας μέλους γίνεται μόνο σε νέο μέλος εγγράφως ύστερα από συναίνεση της Διοικούσας Επιτροπής η οποία είναι υποχρεωτική, εφόσον στο πρόσωπο του νέου μέλους συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για την είσοδό του ως μέλους. Η προαιρετική συνεταιριστική μερίδα μπορεί να μεταβιβάζεται ελεύθερα χωρίς άδεια της Διοικούσας Επιτροπής σε άλλο μέλος του Συνεταιρισμού. Όλες οι μεταβιβάσεις συνεταιριστικών μερίδων καταχωρούνται στο οικείο μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου της έδρας της Κοιν.Σ.Επ.

- vi. Σε περίπτωση που μέλος φυσικό πρόσωπο αποβιώσει ή μέλος νομικό πρόσωπο λυθεί και εκκαθαρισθεί, η αξία της συνεταιριστικής μερίδας του μέλους αυτού περιέρχεται αυτοδικαίως στον ειδικό ή καθολικό του διάδοχο.
- vii. 7. Η συνεταιριστική μερίδα και τα προϊόντα της παραγωγής των μελών δεν υπόκεινται σε κατάσχεση για χρέη των μελών προς τρίτους, από την παράδοσή τους στην Κοιν.Σ.Επ. για πώληση, διάθεση, μεταποίηση και επεξεργασία. Επίσης δεν επιτρέπεται η κατάσχεση εις χείρας της Κοιν.Σ.Επ. ως τρίτου, χρημάτων που έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους του και απαιτήσεων για παροχές σε είδος του Συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΑΡΘΡΟ 12ο

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Στη Γενική Συνέλευση της Κοιν.Σ.Επ., έχουν δικαίωμα συμμετοχής όλα τα μέλη της. Συνέρχονται σε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση. Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη Γενική Συνέλευση αυτοπροσώπως. Όλα τα μέλη μετέχουν στις συνελεύσεις και ψηφίζουν με μία (1) ψήφο το καθένα, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτουν.

2. Στη Γενική Συνέλευση:

- έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν όλα τα μέλη είναι το ανώτατο όργανο της Κοιν.Σ.Επ..
- Αυτή μέσω των οριζόμενων διαδικασιών δικαιούται ν' αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά τη Κοιν.Σ.Επ.
- έχει την εποπτεία και τον έλεγχο του οργάνου της Διοίκησης
- οι νόμιμες αποφάσεις της δεσμεύουν και τα μέλη που απουσιάζουν ακόμα και αν/ή διαφωνούν.

3. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης υπάγονται :

- i. Η τροποποίηση του Καταστατικού.
- ii. Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας, η διάλυση και η αναβίωση της Κοιν.Σ.Επ..
- iii. Η έγκριση ή η τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας.
- iv. Οι γενικοί όροι της δραστηριότητας της Κοιν.Σ.Επ..
- v. Η έγκριση του Ισολογισμού και του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης.
- vi. Η εκλογή και απαλλαγή από κάθε ευθύνη της Διοικούσας Επιτροπής και των αντιπροσώπων σε Ενώσεις, καθώς και η οποιαδήποτε παύση των μελών της Διοικούσας Επιτροπής.
- vii. Η επιβολή εισφοράς στα μέλη για την αντιμετώπιση εκτάκτων ζημιών ή άλλων εξαιρετικών καταστάσεων. Η εισφορά που είναι ο καθορισμός του ποσοστού επί των κερδών μέχρι (20%) μπορεί να μοιράζεται κάθε χρόνο στους εργαζομένους-μέλη της Κοιν.Σ.Επ.. ως κίνητρο αύξησης της παραγωγικότητάς τους.
- viii. Η έγκριση συμμετοχής του Συνεταιρισμού σε Κοινοπραξίες, ή Ενώσεις Συνεταιρισμών ανώτερου βαθμού και η αποχώρησή του.

ΑΡΘΡΟ 13ο

ΣΥΓΚΛΙΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

1. Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση μία φορά το έτος, ύστερα από πρόσκληση της Διοικούσας Επιτροπής και μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης.

2. Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται έκτακτα, όποτε τη συγκαλέσει η Διοικούσα Επιτροπή ή εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα, με συγκεκριμένο θέμα, προς τη Διοικούσα Επιτροπή από το ένα τρίτο (1/3) των μελών του Συνεταιρισμού.

3. Αν η Διοικούσα Επιτροπή αρνείται τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης παρά το αίτημα του ενός τρίτου (1/3) των μελών, τα μέλη αυτά έχουν το δικαίωμα να συγκαλέσουν Γενική Συνέλευση.

4. Η πρόσκληση της Διοικούσας Επιτροπής αναγράφει τον τόπο, την ημέρα, την ώρα που θα συνέλθει η Συνέλευση και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Η πρόσκληση γνωστοποιείται στα μέλη επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης, με προσωπικές επιστολές και κάθε άλλο πρόσφορο μέσο που θα αποφασίσει η Διοικούσα Επιτροπή.

ΑΡΘΡΟ 14ο

ΑΠΑΡΤΙΑ

1. Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον μέλη του Συνεταιρισμού.

2. Αν δεν υπάρχει απαρτία, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά (7) ημέρες, χωρίς άλλη πρόσκληση, στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα, για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίσταται το ένα πέμπτο (1/5) τουλάχιστον των μελών του Συνεταιρισμού.

3. Αν δεν υπάρχει και πάλι απαρτία, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά (7) ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση, στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης, όσα μέλη και αν παρίστανται, όχι όμως λιγότερα από επτά (7).

4. Για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη μεταβολή του σκοπού ή της έδρας του Συνεταιρισμού, τη μεταβολή του ποσού της συνεταιριστικής μερίδας, τον αποκλεισμό του συνεταίρου, την παράταση, τη διάλυση, την αναβίωση, τη συγχώνευση του συνεταιρισμού, τη μεταβολή του τρόπου διανομής των κερδών, την ανάκληση και την αντικατάσταση μελών της Διοικούσας Επιτροπής και την τροποποίηση του καταστατικού, η Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται σε αυτήν τα δύο

τρίτα (2/3) των μελών και στην περίπτωση επαναληπτικής Συνέλευσης όταν είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον μέλη.

ΑΡΘΡΟ 15ο

ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

1. Η λήψη αποφάσεων γίνεται με ψηφοφορία, η οποία πραγματοποιείται με ανάταση του χεριού, εκτός αν το ένα τέταρτο (1/4) των παρόντων μελών ζητήσει να γίνει η ψηφοφορία με ονομαστική κλήση ή με ψηφοδέλτια, οπότε εφαρμόζεται ο τρόπος που ζητήθηκε. Δεν επιτρέπεται η λήψη αποφάσεων " δια βοής".

2. Για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν παροχή εμπιστοσύνης, απαλλαγή από ευθύνη, έγκριση απολογισμού και ισολογισμού και για προσωπικά θέματα, η ψηφοφορία είναι μυστική και διεξάγεται την ίδια μέρα της Γενικής Συνέλευσης και μετά το τέλος της συζήτησης των θεμάτων.

3. Τα μέλη της Διοικούσας Επιτροπής δεν έχουν δικαίωμα να ψηφίζουν στα θέματα απαλλαγής από την ευθύνη τους.

4. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των ψηφισάντων μελών. Στα θέματα της παραγράφου 4 του άρθρου 14 απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του Συνεταιρισμού.

ΑΡΘΡΟ 16ο

ΠΡΟΕΔΡΟΣ – ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

1. Με μυστική ψηφοφορία , στην αρχή της συνεδρίασης εκλέγονται από τα μέλη ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας της Συνέλευσης. Έως την εκλογή του Προέδρου τα καθήκοντά του ασκεί ο Πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής ή αν αυτός απουσιάζει ο Αντιπρόεδρος, ή άλλο μέλος της Διοικούσας Επιτροπής ή αν δεν παρευρίσκεται κανένα, ένα μέλος της Κοιν.Σ.Επ. που υποδεικνύεται από τη Συνέλευση.

2. Δικαίωμα στην εκλογική διαδικασία έχουν μόνο μέλη της Κοιν.Σ.Επ.
3. Όταν το θέμα της Συνεδρίασης σχετίζεται με συγγενικό πρόσωπο α΄βαθμού, τον/ την σύζυγό του ή αυτό το ίδιο δεν έχει δικαίωμα ψήφου.
4. Ο Πρόεδρος διευθύνει τις εργασίες της Συνέλευσης και ο Γραμματέας τηρεί τα πρακτικά που υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον ίδιο.

ΑΡΘΡΟ 17ο

ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

1. Η Γενική Συνέλευση συζητεί και αποφασίζει για τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη.
2. Αν παρίσταται το σύνολο των μελών, η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίζει και για θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη. Στην περίπτωση αυτή η συζήτηση για τα θέματα αυτά αναβάλλεται υποχρεωτικά αν το ζητήσει το ένα δέκατο (1/10) των μελών αλλά όχι λιγότερα από τρία (3) μέλη.
3. Στη Συνέλευση μπορεί να παρίσταται αντιπρόσωπος Συνεταιριστικής Οργάνωσης ανωτέρου βαθμού.

ΑΡΘΡΟ 18ο

ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

1. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως που αντίκεινται στο Ν.4019/2011, στο Ν.1667/1986 όπως ισχύει, στον Ν. 4430/2016 ή στο Καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ., είναι άκυρες και εξ αρχής δεν παράγουν έννομο αποτέλεσμα.
2. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως προσβάλλονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός έτους ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου Μονομελούς Πρωτοδικείου που αποφασίζει με τη διαδικασία των άρθρων 682 επ. Κ.Πολ.Δ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΡΘΡΟ 19ο

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΘΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΟΥΣΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Τη διοίκηση του Συνεταιρισμού ασκεί η Διοικούσα Επιτροπή η οποία αποτελείται από επτά (7) τακτικά μέλη και ισάριθμα αναπληρωματικά που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση.

2. Η διάρκεια της θητείας της Διοικούσας Επιτροπής είναι 2 έτη και μπορεί να παρατείνεται, το πολύ για τρεις (3) μήνες από τη λήξη της, εντός των οποίων θα πρέπει να συνέλθει η Γενική Συνέλευση των μελών για την εκλογή νέας Διοικούσας Επιτροπής.

3. Η Διοικούσα Επιτροπή μετά την εκλογή της συνέρχεται με πρόσκληση του συμβούλου που πλειοψήφησε και εκλέγει με μυστική ψηφοφορία Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο, Ταμία και Γραμματέα.

4. Η Διοικούσα Επιτροπή μέσα σε ένα (1) μήνα πρέπει να δηλώσει την εκλογή της για καταχώρηση στο μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου της έδρας του.

ΑΡΘΡΟ 20ο

ΕΚΛΟΓΗ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΟΥΣΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Η Διοικούσα Επιτροπή του Συνεταιρισμού εκλέγεται, μετά από μυστική ψηφοφορία, από την Τακτική Γενική Συνέλευση που συνέρχεται κατά το δεύτερο (2^ο) έτος από την εκλογή της προηγούμενης.

2. Οι εκλογές διενεργούνται από τριμελή εφορευτική επιτροπή που εκλέγεται από τη Συνέλευση.

3. Τα Μέλη της Διοικούσας Επιτροπής, μέλη της Κοιν.Σ.Επ., είναι πάντοτε επανεκλέξιμα και ελεύθερα ανακλητά.